

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:13

Stenografiska
uppteckningar
2006/07:13

Fredagen den 19 januari

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Cecilia Malmström

Återrapport från ministerrådsmöte den 11 december 2006

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 22 och 23 januari 2007

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag vill hälsa utrikesminister Carl Bildt och statsrådet Cecilia Malmström hjärtligt välkomna till EU-nämnden. Vi har i dag en agenda framför oss som börjar med en punkt under rubriken Allmänna frågor – det är statsrådet Malmström förmodar jag – Resolutioner, yttranden och beslut antagna at Europaparlamentet.

Vi kanske ska ha en återrapport före detta från ministerrådsmötet den 11 december 2006.

Anf. 2 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Den har skickats ut skriftligt till nämnden, men vi kanske kan svara på frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Frågan är om statsrådet har någonting att tillägga eller något ytterligare att informera om i samband med det.

Anf. 4 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Nej.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Har nämnden några frågor kring den utskickade återrapporten?

Anf. 6 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Det gäller punkten om räddningstjänstinstrumentet. Det står i underlaget att Sverige lyfte bort sin reservation. Jag skulle bara vilja veta vad som föranledde detta.

Anf. 7 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Sverige hade haft lite andra åsikter in i det sista tillsammans med några andra medlemsländer om räddningsinstrumentet, och till slut stod

vi ensamma då det stod klart att även Storbritannien och Nederländerna gick med på den linje som ordförandeskapet hade fört fram. Jag hade kontakt med ordföranden per telefon innan vi gjorde detta. Det blev väldigt hastigt, men jag ringde till EU-nämndens ordförande och talade om att vi skulle göra så och fick hans godkännande.

Anf. 8 ULF HOLM (mp):

Då skulle jag vilja veta vad ändringen politiskt innebär. Kan ordföranden redogöra för det, eller kan statsrådet redogöra för det?

Anf. 9 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det har gått några veckor sedan dess, och jag var inte riktigt beredd på den frågan. Men vi fick till slut något slags skrivning om att det skulle vara restriktivitet, att det skulle finnas ett frivillighetsmoment i de nationella räddningstjänsterna. Det skulle inte finnas någon automatik. Det har ingen egentlig praktisk betydelse. Skrivningen var lite mera allmän, att räddningstjänsterna skulle aktiveras om det fanns en efterfrågan, men det var ingen automatik i det hela. Man hade möjlighet från de nationella enheterna att göra den bedömningen.

Jag tror inte att det i praktiken har någon större politisk betydelse. Men vi ville markera en restriktivitet där som vi ofta gör i den här typen av sammanhang.

Jag kan återkomma med den exakta skrivningen kring beslutet till ledamoten Ulf Holm så att han får en fullständig förklaring.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Om det blir något sådant vill vi gärna ha det allihop.

Vi går vidare på agendan till punkt 3 om resolutioner, yttranden och beslut.

Anf. 11 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det är standardpunkten om resolutioner från Europaparlamentet. Det brukar diskuteras bara ifall att det finns några frågor från nämnden.

Anf. 12 KENNETH G FORSLUND (s):

Jag har en fråga som ansluter till Europaparlamentet. Jag är lite osäker på var jag ska ta den, men den gäller det tal som Angela Merkel höll och där hon signalerade att hon inte kunde tänka sig någon utvidgning av EU förrän det finns ett beslut om ett nytt konstitutionellt fördrag.

Jag undrar lite vad regeringen har för analys och reaktion på det uttalandet. Kan man möjligen få svar på det på den här punkten?

Anf. 13 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Ordförande! Tack för frågan, som egentligen faller något utanför. Det var det tal som förbundskansler Angela Merkel höll i Europaparlamentet i onsdags. Jag läste också det talet och förvånades lite grann av den skrivningen. Det finns ett antal frågor, bland annat gällande kommissionens sammansättning och röstviktning och sådant, som man behöver lösa innan vidare utvidgning.

Rent tekniskt kan man tänka sig att det skulle kunna lösas i ett enskilt anslutningsfördrag. Det handlar i praktiken möjligen om ett land innan man får ordning på detta, nämligen Kroatien. Det skulle kunna lösas i ett enskilt anslutningsfördrag med just Kroatien rent teknisk-juridiskt.

Men det är riktigt – och det är en analys som jag tror att de flesta medlemsländer står bakom helt oavsett var man landar i beslutet om det konstitutionella fördraget – att det behövs ett antal förändringar gentemot Nice för att kunna operera i en union med 27-plus medlemmar. Merkel var väldigt tydlig i detta. Det är väl en ambition från det tyska ordförandeskapet. Det är en av Tysklands allra högsta prioriteringar att föra arbetet med det konstitutionella fördraget vidare.

Rent tekniskt skulle det gå att lösa, och det är vår uppfattning, med det här enskilda landet.

Anf. 14 KENNETH G FORSLUND (s):

Jag tackar för att statsrådet svarar på den här frågan, för jag håller med om att det är lite i utkanten.

Cecilia Malmström pekar på att det praktiskt i första hand berör Kroatien. Finns det andra delar i tidsplanerna för pågående förhandlingar med eventuella framtida medlemsstater som man kan säga påverkas om det skulle bli något slags utvidgningsstopp?

Anf. 15 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Generellt påverkar det stämningen. Jag tror att nämndens ledamöter följde förra toppmötet ganska noga. Det kom att väldigt mycket dominerades av debatten om Turkiet. Utrikesministern kan säkert svara mer på detaljer där under senare punkt på agendan om ni vill.

Det finns en stämning av lite behärskad utvidgningsentusiasm, om jag uttrycker mig så, hos en del medlemsländer. Frågan om att det fortfarande inte finns något konstitutionellt fördrag blir ett element i den debatten. Samtidigt måste man komma ihåg att vi allihop vill att EU ska kunna fungera effektivt och fatta beslut. Det finns då ett antal problem som Nicefördraget lämnade efter sig, som måste hanteras och som det också står att man måste hantera innan man når ett visst antal medlemsländer, och där är vi nu. Så det finns ett samband, men detta blir också ett element i debatten när det gäller utvidgningströtheten.

Jag tror åter att det enda realistiska som man kan se framför sig de närmaste åren utan att sätta ett exakt datum är ett möjligt kroatiskt medlemskap. Om vi mot förmodan inte skulle ha löst den konstitutionella frågan går det tekniskt att lösa den. Men man kan inte tänka sig någon större utvidgningsprocedur kring andra länder om man inte har löst de här frågorna. Det påverkar den politiska debatten i dag och den närmaste tiden mer än den faktiska juridiska verkligheten.

Anf. 16 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag vill bara komplettera vad gäller A-punkterna med information på två punkter som ansluter sig till den här frågeställningen.

Det ena är att på en A-punkt tas ju, jag vill bara notera det, den sista delen av den kompromiss som vi åstadkom vid rådsmötet den 11 december angående Turkiet och Cypern. Där blev det ett antal slutsatser som jag tror att nämnden har sett. Men som en del av en förhandlingslösning

gick vi med på att de skulle tas formellt först vid detta Gaerc. Det är klart att vi bevakar med falk-, hök- och örnögon att detta verkligen kommer att ske, och vi har ingen indikation som tyder på någonting annat. Men jag vill bara notera det. Det är en A-punkt, men det är viktig del av en samlad politisk enhet som vi har diskuterat rätt utförligt.

Det andra är att vi har en liten batalj vad gäller Ukraina. Jag vill inte göra den större än vad den faktiskt är. Det handlar om enstaka ord, men ord kan ha sin betydelse. Vi ska ta ett förhandlingsmandat för *an enhanced agreement* med Ukraina. Det är inga problem med det, och det är bra. Den förhandlingen ska inledas i mitten av februari. Men när man ska ta detta är det en "förformulering" där har vi en strid icke om skägg hos potentater men dock om ord, hur man ska formulera vår inställning till Ukrainas europeiska aspirationer. Där är något stort medlemsland som inte vill säga någonting alls, medan vi vill välkomna, det vill säga att vi vill upprepa de formuleringar som har varit tidigare och där vi för närvarande befinner oss i ett läge att vi har anmält att vi inte är nöjda med den formulering som nu är. Den formulering som nu är är: >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det är i formell mening korrekt, och det innebär ingen ändring av den ståndpunkten.

Det är klart att vi skulle vilja säga att "vi välkomnar". Här är det alltså fråga om lite olika nyanser. Jag vill nämna detta som en av de utestående punkter där vi från svensk sida fortfarande anmält en reservation mot formuleringarna. Exakt hur vi kommer att hantera detta beror lite på vilka signaler vi får fram till måndagen från de andra länderna. Det handlar om små, små nyanser, men bakom dessa små nyanser ligger naturligtvis betydligt mycket större meningsskiljaktigheter. Detta sagt som en information till denna punkt.

Anf. 17 ULF HOLM (mp):

Jag vill fråga om vi ska ta A-punktslistan nu.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Nej, vi tar A-punktslistan sedan. Detta var bara en utvikning. Vi går vidare till ärende 4, Lissabonstrategin.

Anf. 19 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Ordförande! Den enda, och dominerande, punkten under den första delen av mötet med allmänna rådet på måndag blir kommissionens årliga framstegsrapport som kommer att utgöra underlag för Lissabonmötet i mars. Det kommer att finnas möjlighet för nämndens ledamöter att träffa flera statsråd och i olika konstellationer diskutera slutsatserna. Det kommer att hållas flera rådsmöten där ministrarna medverkar. Ni kommer att besökas av en strid ström av kolleger och har då möjlighet att ställa frågor kring just detta. De första slutsatserna från toppmötet kommer enligt det tyska ordförandeskapets ambitioner att publiceras ganska tidigt, redan i början–mitten av februari. Det kommer, som sagt, att finnas möjlighet att återkomma till dem.

Nu gäller det alltså den årliga framstegsrapporten som offentliggjordes den 12 december och kommer att presenteras på mötet på måndag. Det är kommissionens utvärdering av alla medlemsstaternas genomfö-

rande av Lissabonstrategin, baserad på de nationella framstegsrapporter som samtliga medlemsländer skickat in. Med utgångspunkt i den gör kommissionen några bedömningar, drar några slutsatser och ger lite rekommendationer för det fortsatta arbetet som startar igen på marsmötet om Lissabon.

Kommissionen säger att arbetet går framåt och att Lissabonstrategin nu börjar visa resultat men att det ännu finns en hel del att göra. Man lyfter fram fyra prioriterade områden, nämligen ett innovativt Europa, frigöra potentialen för företag, skapa en mer anpassningsbar arbetsmarknad samt energi- och klimatutmaningarna. Detta har diskuterats ganska mycket de senaste veckorna, och kommissionen har ju haft en uttalad ambition att på ett mycket mer systematiskt sätt integrera klimat- och energifrågorna i Lissabonstrategin. Det välkomnar vi naturligtvis från svensk sida.

När det gäller den svenska rapporten får alliansregeringens politik gott betyg av kommissionen. Man framhåller arbetet med att göra det mer lönsamt att arbeta och åtgärder för att göra det enklare och mer lönsamt att driva företag som särskilda styrkor. Man understryker också vikten av att det vidtas ytterligare åtgärder för att öka arbetskraftsutbudet och stärka konkurrensen.

Det är framförallt fyra punkter som vi från svensk sida skulle vilja lyfta fram i det fortsatta arbetet, som en input till den diskussion som kommer att fortsätta under januari och februari månad och pågå fram till toppmötet.

Det första är att vi naturligtvis välkomnar kommissionens slutsatser, men vi vill understryka det som kommissionen också säger, nämligen att man verkligen måste fokusera på genomförande och implementering. Det lovas mycket och det talas om mycket, men det finns i flera länder brister när det gäller genomförandet och implementeringen. Om vi till våren 2010 ska nå så långt som möjligt med ambitionerna i Lissabonstrategin måste detta bli bättre. Vi saknar också ett tydligt budskap om det behov av reformer som finns när det gäller att stärka arbetsmarknadens funktionssätt och öka arbetskraftsutbudet. Också i fråga om att skapa ett innovativt företagsklimat behöver det göras mer.

Det andra vi från svensk sida vill lyfta fram är behovet av den externa dimensionen. Jag tror att nämndens ledamöter diskuterat programmet Global Europe och vikten av att integrera även handelspolitiska aspekter i detta. Det behövs för att få en helhet i den inre marknaden och i Lissabonproceduren samt stärka EU:s konkurrenskraft i en globaliserad värld. Detta är från vår sida mycket viktigt att understryka; det finns alltså inte med i strategin.

Vidare vill vi stödja kommissionens ambitioner att förbättra regelverket, det som på EU-språk kallas *better regulation*. Man föreslår en målsättning på 25 % fram till 2012 vad gäller att lätta den administrativa bördan. Vi stöder det förslaget. Det ligger väl i linje med den svenska regeringens ambitioner.

Det fjärde är att vi verkligen uppmuntrar att även i fortsättningen ha fokus på klimat- och energifrågorna. Den målsättning som kommissionen presenterar som ett förslag innebär att begränsa utsläppet av växthusgaser till 20 % år 2020. Detta tycker vi är för svagt. Vi ser gärna att man ökar den ambitionen till 30 %. Nu står det att kommissionen tycker att EU ska

anta 20 % som ett eget mål, och om man får omvärlden med sig kan man tänka sig att ha en mer global approach på 30 %. Vi tycker att det är olyckligt att laborera med olika procentsatser internt. Det försvagar EU:s förhandlingsposition och roll som drivande motor i det här arbetet. I stället ska man sätta upp 30 % som mål, som ett minimiåtagande. Detta är naturligtvis inte helt okontroversiellt. Vi kommer kanske att få höra andra synpunkter.

Det var det viktigaste jag ville säga om Lissabonstrategin, herr ordförande.

Anf. 20 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Tack för redogörelsen. Det är ett bra förhållningssätt som regeringen har i dessa frågor. Möjligtvis kan man tillfoga att man på klimat- och energisidan också skulle kunna lyfta fram miljöteknikutveckling och innovation som en tillväxtfaktor. Det skulle ha kunnat få större utrymme i själva strategin och i arbetet framöver.

Det jag vill fråga om gäller det som i kommissionens meddelande lyfts fram som flaggskeppet för innovation, forskning och högre utbildning, nämligen det europeiska teknologiska institutet. Det uttrycks väldigt svulstigt vilka förhoppningar som knyts till det institutet. Frågan är hur den svenska regeringen även fortsättningsvis något kan dämpa entusiasmen över detta för varje ny skrivning alltmer svällande institut.

Anf. 21 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Tack för frågan. När det gäller den första kommentaren, om miljöteknikutveckling och så vidare, finns det naturligtvis mycket att säga om förslaget. Vi kommer att återkomma med mer specificerade synpunkter på varje enskild punkt. Det kommer även de olika rådskonstellationerna att göra fram till marsmötet. Mötet nu på måndag är ett tillfälle att bland medlemsländerna ha en första övergripande diskussion om vad man vill prioritera. Då vill vi lyfta fram några huvudspår. Jag delar naturligtvis den åsikt som Sven Gunnar Persson framför.

När det gäller EIT har vi diskuterat det tidigare i nämnden. Kommissionen har ju en mycket entusiastisk syn på detta – det är väl känt. Det är dock en entusiasm som inte delas av alla medlemsländer. Idén i sig är det inget fel på, men vi har från svensk sida framhållit att det måste få växa fram långsamt. Man kan inte skapa en infrastruktur uppifrån, utan det måste få växa fram långsamt och försiktigt. Vi vill framhålla budgetrestriktiviteten innan vi vet vad som verkligen förväntas komma ut av detta, samt att berörda forskare och partner – institutioner, universitet och så vidare – verkligen får diskutera detta ordentligt innan det så att säga prackas på ovanifrån. Vi har alltså en något mer försiktig hållning till detta, även om vi inte är emot idén i sig.

Anf. 22 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Det är alltid trevligt att få beröm. Sverige har här fått mycket bra omdöme från kommissionen eftersom de inte lämnar några landsspecifika rekommendationer alls till Sverige. Det har de kanske i och för sig inte gjort tidigare heller.

Jag har dock en del synpunkter. Dels tycker jag att det är lite magstarkt att säga att det är ett starkt beröm för allianspolitiken eftersom de

granskat den hittills förda politiken. Där finns bland annat betyget om Sverige uppnått goda resultat när det gäller att främja hållbar användning av energi. Om vi tittar på det reformprogram som regeringen skickade in i november ser vi att man tagit bort alla miljöstatsningar och inte lagt till någonting. Det bygger alltså helt och hållet på de överenskommelser som gjordes av den förra regeringen och Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Grundproblemet med Lissabonstrategin, som ska innehålla tre delar – ekonomisk politik, socialpolitik och miljöpolitik; det är grundingången till Lissabonstrategin – är att tyngdpunkten i dag alltför mycket ligger på den ekonomiska politiken och alltför lite på miljöpolitiken. Det är en viktigt uppgift för Sverige att lyfta fram detta ytterligare. Det borde man göra. Därför ser jag med oro på att statsrådet säger att vi ska lägga till nya delar som handlar om externa frågor och så vidare.

Diskussionen i EU-nämnden har ju gått ut på att vi måste ha färre punkter i Lissabonstrategin så att man verkligen når upp till målen i stället för att smeta ut den på alltför många olika delmål. Då är det lite oroande att man ska lägga till nya delmål som kan smeta ut det hela ännu mer. Satsa i stället mer på detta.

Jag håller med om att Sverige i det fortsatta arbetet framför allt bör satsa på att lyfta fram klimat- och energifrågorna. De konkreta förslagen saknas dock, åtminstone fram till i dag. Regeringen ska få lite hjälp av Miljöpartiet vad gäller konkreta förslag, och jag hoppas att ni tar till er några av dessa i de fortsatta diskussionerna.

Anf. 23 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Regeringen tackar för den utlovade hjälpen och ser naturligtvis fram emot den. Som jag sade återkommer vi med de mer specifika frågorna när miljö- och näringsministrarna kommer hit.

När det gäller klimatfrågorna tror jag att vi är överens om att det är viktigt att de får en plats. Sverige har stött de ambitionerna i förarbetet. Nu börjar man formulera sig mer konkret från kommissionens sida och har också lagt fram de olika rapporterna. De kom första veckan i januari. Det är egentligen slutsatser från Göteborgstoppmötet 2001, och där sägs att man måste ha en mycket mer integrerad syn på detta eftersom det hör ihop.

Vi vill ha en hållbar tillväxt och utveckling, och därför tycker vi att man ska skärpa målet när det gäller växthusgasreduceringen. Sverige har i rapporterna och diskussionerna fått beröm för att vi satsar på att försöka diversifiera energin, för att vi försöker satsa på biobränslen och hitta lite olika vägar. Vi ses som lite grann av ett modelland i många avseenden. Det ska vi vara stolta över och fortsätta den diskussionen. Det är helt klart en ambition att försöka stärka den dimensionen i Lissabonprocessen.

När det gäller den externa dimensionen kanske det lät mer nytt än vad avsikten var. EU agerar ju inte i ett vakuum, det vet också nämnden, utan vi är beroende av vår omvärld. Det finns starka protektionistiska krafter inom EU, det är ingen hemlighet, och vi vill därför framhålla att en öppen handelspolitik, en frihandelsapproach också gentemot övriga delar av världen, måste vara en del i den integrerade ekonomiska politiken i Lissabonsatsningen. Det är för oss ganska självklart, och jag tror att även

Miljöpartiet ser fördelarna med detta. Den dimensionen har dock kraftigt tonats ned, och det ser vi med viss oro på.

Om vi inte ser EU:s politik i en global kontext när det gäller miljö, ekonomi och handel med omvärlden kommer det inte att fungera. Det vill vi framhålla. Det innebär inte en mängd nya indikatorer och en mängd ny statistik, som Ulf Holm kanske är orolig för – det har vi redan gott om inom Lissabonprocessen – utan det handlar just om att den dimensionen måste finnas med och att man inte får agera kontraproduktivt här.

Anf. 24 KERSTIN LUNDGREN (c):

Det låter väldigt bra, och jag gläds över att regeringen verkar förespråka Sveriges hållning mycket tydligt. Jag vill gärna ha en kommentar om regeringen vid det kommande Gaerksammanträdet aktivt kommer att förespråka Sveriges hållning att EU ska ha ett 30-procentigt reduktionsmål när det gäller växthusgaser.

Anf. 25 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det är en av de punkter som jag kommer att lyfta fram på måndag. Det är vår uttryckliga ambition att plantera den tanken hos de övriga medlemsländerna. Sedan kommer det naturligtvis att bli en diskussion under våren.

Anf. 26 ULF HOLM (mp):

Jag vill också stödja reduktionsmålet om 30 %. Däremot glömde jag fråga om en sak som står i kommissionens papper och som jag inte riktigt förstått. Det talas om att ”snabbt genomföra de planerade förbättringarna av konsekvensbedömningssystemet”. Jag har inte förstått vad konsekvensbedömningssystemet är för något. Försättningen är också konstig. Där talas det om att ”anta mer konsekventa metoder för att förbättra lagstiftningen”. Jag tror att det handlar om förenklingar för småföretag och om regelbördan. Men det första förstår jag bara inte.

Sedan kan man konstatera, precis som Cecilia Malmström också gjorde, att Sverige ligger långt framme när det gäller energi- och klimatfrågan, även om vi borde kunna göra mer. Det står också i kommissionens papper att man riktar kraftig kritik mot vissa. Många medlemsstater når långt ifrån upp till de målsättningar som finns inom just detta område, och de har fått mycket kritik. Det är bra att Sverige ligger i framkant, och jag hoppas att vi kommer att göra det även framöver.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Har vi något klarläggande på den punkten?

Anf. 28 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Jag är lite osäker på vilket papper det är Ulf Holm hänvisar till. Det finns så otroligt många meddelanden från kommissionen.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Ulf Holm, vilket papper är det?

Anf. 30 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Ordföranden får ursäktas. I EU-sammanhang är det otroligt mycket papper som produceras. Vi har inte riktigt våra papper i samma ordningsföljd som nämndens ledamöter. Det är konsekvensanalyser gällande olika beslut där de tre dimensioner som finns i Lissabonstrategin ska finnas med i alla beslut som fattas. Det är det som avses.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för det. Om det inte är några ytterligare frågor kring de här punkterna går vi över till de yttre förbindelserna och ger ordet till utrikesministern. Då är det punkt 2, Europeisk grannskapspolitik.

Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Detta är ju en känd materia och kommer inte att bli föremål för någon större substansbehandling. Kommissionen har ju lagt fram sin rapport om detta, som bekant, och sina förslag. Vi har välkomnat detta och vill driva på den här utvecklingen. Vi vill att det tyska ordförandeskapet ska accelerera arbetet, och vi vill bara att det ska vara en positiv markering här. Vi kommer att få en föredragning av utrikeskommissionären på Gaeremötet. Sedan hoppas vi att det bara blir en liten skjuts till arbetet, som vi hoppas ska avslutas under det tyska ordförandeskapet.

Det här är ju en fråga som vi från svensk sida prioriterar, och vi kommer, av lätt insedda skäl, att ha en del samarbete med likasinnade länder, inte minst med den nordisk-baltiska kretsen, för att försöka driva det här ytterligare framåt.

Anf. 33 URBAN AHLIN (s):

Herr ordförande! Jag vill bara instämma i vad Carl Bildt säger, att det naturligtvis är ett svenskt intresse att vi får en bra grannskapspolitik. Jag vill också passa på att säga att vi naturligtvis stöder de svenska ansträngningarna att få en bra text när det gäller Ukraina så att inte fransmännen lyckas hala in den där texten som vi redan tidigare har kommit överens om.

Jag vill också säga när det gäller Vitryssland att det med den gaskonflikt de har haft med Ryssland ändå har skapats en viss möjlighet för EU att ta ett initiativ i grannskapspolitiken som vi inte hade för ett tag sedan. Det kan också vara lämpligt för utrikesministern att fundera på.

Sedan ska då Tyskland presentera en fullödlig rapport i juni. Jag vill bara rikta en uppmaning till regeringen. Tyskland har ju visat lite olika alternativ till en ny *Ostpolitik* i den regeringsadministration som man har. Jag är lite orolig för en del olika tankar som har kommit från tysk sida. Det gäller att Sverige bevakar detta lite grann och pressar på tyskarna att komma med ett bra förslag i juni. Men vi har inget att invända mot det förslag som föreligger nu.

Anf. 34 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Det är naturligtvis en väldigt viktig punkt att vi har ett bra förhållande med länderna runtomkring EU. Det stöder vi givetvis helhjärtat. Däremot kan man ha flera åsikter om själva underlaget. Till

exempel skriver kommissionen att man kritiserar viseringspolitiken. Då ska man ju komma ihåg att viseringsfrågorna var något som vi diskuterade för ett år sedan. Då höjde man avgifterna kraftigt, och nu börjar man prata om att det kan vara ett problem för att alla ska kunna komma in till EU. Det är ju inte konsekvent. Det skulle man ha sagt för mindre än ett år sedan. Jag tror att det var då vi fattade beslutet i EU, som vi från Sverige protesterade mot.

Man har också under punkten 3.2 tagit upp biometriska kännetecken för viseringsansökningar och att man borde utöka dessa. Då ska man veta att det är väldigt personligt integritetskränkande i vissa fall att ha en sådan politik. Vi har varit ganska skeptiska från svensk sida, och skeptiska från Miljöpartiets sida. Det står på s. 6 i kommissionens dokument – nu vet jag inte om vi har samma papper – under handlingspunkten rörlighet och migration om viseringslättnad och undanröjande av hinder för lagliga resor, till exempel affärsresor och resor i utbildningssyfte. Finns det olagliga affärsresor?

Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Ja, det finns det.

Anf. 36 ULF HOLM (mp):

Ja, det finns det ju, men i just detta sammanhang är det inte en bra signal att man, när man pratar om länder precis runtomkring EU, börjar prata om lagliga och olagliga resor. Det sänder en signal om att vi tror att det finns murar. På andra ställen i dokumentet står det inget om olagliga affärsresor eller utbildningsresor. Det är bara just på det här stället, och det är olyckligt.

Under punkten 3.4 tycker jag att man ska titta på vad det innebär med multilaterala energi- och transportavtal. Man satsar väldigt mycket på de stora avtalen och de stora energisystemen. Då blir det också ett sårbart system.

Under punkten 3.5, om förstärkning av det politiska samarbetet, utgår man från att konflikter i grannländerna hotar EU:s inre säkerhet. Det finns inga resonemang om vad som är problemet med att det uppstår svårigheter i vissa länder. Man angriper inte själva problemet utan bara effekterna av detta, att det kan påverka EU:s inre säkerhet. Det tycker jag, och tror också, kan vara hela EU-nämndens åsikt; att man borde lyfta fram även varför det kan bli flyktingströmmar, avbrott i energileveranser och spridning av terrorism. Man ska attackera problemet och inte dess effekter.

Sedan kommer den här skrivningen om militära övningsinsatser och EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Där vet ni ju alla att Miljöpartiet inte tycker om detta. Även om vi vet att regeringen tycker om det vill jag bara markera att vi inte tycker om de här skrivningarna som de ser ut. Men det kanske vi inte ska ha någon längre debatt om just nu.

Jag tror alltså att det finns vissa punkter som regeringen faktiskt borde lyfta fram i den här diskussionen och studera med kritiska ögon hur de ser ut även om man då inte behöver vara emot att vi har bra förbindelser med våra grannländer. Det tror jag att vi är ganska eniga om. Det handlar om förhandlingssituationen, hur man uttrycker sig och en del

av kommissionens förslag. Regeringen skriver i sina åsikter att regeringen vill se en snar och grundlig beredning. Då är frågan: Är det regeringen som ska bereda, är det kommissionen som ska bereda eller är det riksdagen som ska bereda? Kommer vi att få detta till riksdagen för riksdagsbehandling för att diskutera det, för att få en bred diskussion och ett underlag inför de fortsatta förhandlingarna i EU?

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag vet inte riktigt hur den sista formuleringen var men den syftar väl förmodligen på beredningen inom EU-systemet, att vi får en grundlig diskussion där. Där har vi tagit olika typer av initiativ, jag har nämnt den nordiska och baltiska kretsen, för att driva på i de olika frågorna. Sedan, när det kommer upp till beslut, kommer det ju till denna krets också. Då har vi möjlighet att ta upp de olika synpunkterna mer i detalj.

Med den reservationen vill jag ändå göra några snabba kommentarer. Även om vi på det här ministerrådsmötet inte har någon sakbehandling av något av detta kan det ju finnas anledning att ta upp en del saker. Jag tycker att man kan läsa det som Ulf Holm gör och säga att detta är en motsättning; här visar man problemen med vissa arrangemang. Men man kan också läsa det positivt och säga: Ja, man inser det, och man inser att man måste göra något åt det.

Det här med *visa facilitation agreements* av olika slag är något som vi driver på. I den situation som har uppkommit är detta väldigt viktigt. Vi har diskuterat detta. Jag har den senaste veckan varit i både Vilnius och Belgrad och diskuterat de här frågorna. Det är två ställen där man med stor kraft ser effekterna av detta och betydelsen av att göra något av det. Vi funderar också på olika initiativ som vi kan ta från svensk sida i den här frågan.

Jag har väl kanske inte lika stora problem med den här formuleringen. Jag tror att nyansen blir lite olika på svenska och engelska. *Legitimate travel for business, education, tourism and official purposes* – när man översätter detta till ”legal” blir det ju legal och icke legal, det vill säga brottslig och icke brottslig. *Legitimate* har en vidare betydelse i det engelska språket, som jag tyder det. Så det blir en nyansskillnad när detta kommer över till svenska i förhållande till när jag läser det på engelska.

Det man vill göra, och det är ju relevant både i Balkan- och östperspektivet, är att säga att jo, vi behöver dessa visum, för det finns de som reser i något annorlunda syften. Vi har betydande problem med gränsöverskridande kriminalitet; flyktingsmuggling, människohandel och sådana saker. Det är mera detta det syftar till. Formuleringen på engelska stöter inte. På svenska kan jag förstå att Ulf Holm ställde frågan.

Vad sedan gäller konflikter i närområdet tror jag inte att man ska se den här texten som EU:s samlade politik. Det här är grannskapspolitiken, med de instrument som vi diskuterar här. Sedan har vi en mycket vidare politik när det gäller konfliktförebyggande och att analysera det. Jag delar alltså synpunkterna i största allmänhet, men det är kanske rätt naturligt att alla delar av den politik vi vill att EU ska föra inte återfinns i just detta dokument.

Det var dock bara några preliminära reflexioner, herr ordförande. Vi ska återkomma till grannskapspolitiken mer i detalj vid ett senare sammanträde tillfälle, för den är en av våra prioriterade frågor under våren.

Anf. 38 KARL SIGFRID (m):

Det är naturligtvis bra att regeringen vill accelerera det här grannskapssamarbetet. Samtidigt finns det uppenbarligen en diskussion här om vad som bör betonas mer och vad som bör betonas mindre. Det tycker jag att diskussionen redan har förts om här i nämnden, och det finns en stor enighet om vad som bör betonas mer, nämligen öppenheten mellan EU och EU:s grannländer, inte bara frihandel utan också öppenhet för människor att kunna röra sig, vilket ju är en förutsättning för att handeln ska fungera.

Man bör kanske också fundera på vad som ska tonas ned. Det finns formuleringar här om att vi ska harmonisera skattepolitiken i EU:s grannskapsländer och harmonisera forskningspolitik och så vidare. Det är ju något som vi är ganska skeptiska till *inom* EU, och vi kanske borde vara ännu mer skeptiska till att EU går in på det här området och har ambitioner för länder utanför unionen. Det vill jag skicka med.

Anf. 39 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag har inte sett formuleringen men jag skulle tvivla på att det står att vi ska harmonisera forskningspolitiken. Jag skulle tro att det står att vi ska samarbeta i forskningspolitiken, och det är i och för sig rätt rimligt. Det finns ju länder i närområdet som har en mycket betydande forskningspotential som vi har ett intresse av. Och det finns andra länder som har mindre betydande forskningspotential där vi har ett intresse av att på olika sätt hjälpa dem. Jag kan inte hitta den formuleringen, men det skulle vara vår inställning. Samarbete inom forskning är väldigt viktigt i olika sammanhang, men att harmonisera forskningspolitik gör vi knappt inom EU självt.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i den här frågan. Då övergår vi till punkt 3, som handlar om förbindelser med västra Balkan.

Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Det som har redovisats i formell mening till nämnden är väl bara några slutsatser om Montenegro. Dessa tror jag inte leder till någon alltför omfattande diskussion. Det viktiga här är ju den reaktion som kommer på valet i Serbien. Valet i Serbien är på söndag och rådets möte som bekant på måndag. Det tyska ordförandeskapet kommer att formulera någonting. Det kommer att vara något beroende av valresultatet av lätt insedda skäl. Om det är ett valresultat där vi ser en hygglig möjlighet för de demokratiska, Europaorienterade, reformorienterade partierna att bilda en stark regering vill vi ha ett ganska tydligt välkomnande av det. Man ska vara medveten om att det antagligen inte kommer att bli en alldeles okomplicerad situation då heller, för sedan ska det till en regeringsbildning. De har så att säga inget allianssamarbete i förväg, om jag med stor försiktighet uttrycker saken med denna parallell, mellan de demokratiska partierna nere i Serbien. Man kan förutse en relativt komplicerad regeringsbildning, och vi kommer säkert att ha en diskussion i utrikesministerkretsen om hur vi ska kalibrera våra allra mest positiva signaler, hur mycket vi ska ge omedelbart efter valresultatet och hur

mycket vi ska ge när vi vet att det finns en regering som faktiskt kan börja leverera det som det internationella samfundet har krävt i olika sammanhang och det som är förutsättningen för att vi ska kunna accelerera den europeiska processen.

Låt mig till detta lägga, då vi nu diskuterar lite mer informellt, att Kosovofrågan givetvis ligger i de här. Där kommer FN-medlaren Martti Ahtisaari att presentera sitt paket i månadsskiftet januari/februari. Här handlar det om att kalibrera politiken med Europasignalerna till Serbien och förhandlingar, eller vad det nu kan bli, om Kosovopaketet både mellan parterna och, därefter, inom FN:s säkerhetsråd.

Det här blir en av de allra största frågorna under de kommande månaderna. Det kommer inte att återspeglas i någon större utsträckning i de dokument som blir föremål för formellt beslut på måndag. Men i realiteten är det självfallet mycket stora och svåra frågor som vi står inför.

Anf. 42 KENNETH G FORSLUND (s):

Om vi förutsätter en något så när positiv utgång av valet i Serbien, finns det då förutsättningar för att nå en enighet i EU om att ha detta så att säga varma välkomnande som utrikesministern eftersträvar, vilket ju är rimligt?

Jag undrar också hur inställningen är till ett partnerskapsavtal för Serbien i de olika nuvarande medlemsstaterna. Förutsatt att det blir ett positivt valresultat, går det då att få igenom och få medlemsstaterna att ställa sig bakom ett nytt sådant partnerskapsavtal?

Anf. 43 CARL B HAMILTON (fp):

Jag tänkte ställa en fråga. Utrikesministern har tidigare här i samband med Kosovodiskussionen understrukit att han och den svenska regeringen, antar jag, anser att det behövs stora insatser i Kosovo om det blir mer eller mindre självständigt. Min fråga är då hur denna uppmaning till offervilja från EU-kretsen och andra länder har mottagits av de andra länderna och om detta budskap har gett något avtryck. Har utrikesministern betytt någonting i detta sammanhang?

Anf. 44 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag kan meddela att utrikesministerns egen bedömning på den punkten är att utrikesministern har betytt alldeles för lite. De borde ha lyssnat mera i detta sammanhang. Men där får vi ta en diskussion som är mer informell, men den är viktig.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Men svaret på Carl B Hamiltons fråga, om vi har haft tillräckligt inflytande i denna fråga, är nej, ty följande: Vi fortsätter och kommer att tjata, om detta uttryck får användas, i detta sammanhang.

Kenneth G Forslund frågade hur varmt välkomnandet kan bli. I största allmänhet tror jag att det kan bli ett varmt välkomnande. Om det skulle visa sig möjligt att bilda en tydlig majoritetsregering med demokratiska partier, alltså DS och DSS, Tadić och Koštunica, och G 17-plus, om vi lägger ihop dem, då har vi så att säga en demokratisk och någorlunda reforminriktad och någorlunda Europainriktad majoritet. Då tror jag att vi kan få rätt välkomnande skrivningar. Men sedan gäller det

att omsätta dem i någonting som är konkret. Och den konkreta fråga som vi har är de avbrutna förhandlingarna om avtalet. De avbröts för att de inte kunde leverera Mladić.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Det var inget slutgiltigt svar på frågan, men jag tror inte att man kommer så mycket längre just i dag. Det är mer en indikation på vad vi ser är på gång.

Och vi kommer att ha anledning att återkomma till Kosovofrågan i olika sammanhang. Den blir rätt stor på kommande Gaerc, alltså i mitten av februari.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Statsrådet Malmström har någonting att berätta för oss innan hon ska avvika.

Anf. 46 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det är inte så dramatiskt. Ganska sent in i processen och lite för sent för att detta skulle komma in i nämndens handlingar fick vi reda på att det också blir en informationspunkt från det tyska ordförandeskapet. Man kommer att informera om själva processen när det gäller hur man har tänkt sig arbetet med och antagandet av Berlindeklarationen den 25 mars och också inför den rapport som man avser att leverera på toppmötet i juni avseende hur man ska gå vidare med den konstitutionella processen. Vad jag har förstått kommer man inte att tala i sak utan bara informera om att man under våren kommer att ha individuella överläggningar med medlemsländerna för att identifiera de viktigaste frågorna när det gäller den konstitutionella processen. Och när det gäller Berlindeklarationen kommer man också att be medlemsländerna att komma med lite synpunkter. Och man kommer att presentera ett förslag om detta. Det kommer inte att vara 27 medlemsländer som skriver deklarationen, utan man avser att inhämta synpunkter och så vidare.

Jag vill bara informera nämnden om detta. Detta är jätteintressanta och viktiga frågor som jag hoppas att vi kan få återkomma till som en särskild punkt med EU-nämnden vid ett annat tillfälle. Jag svarar naturligtvis gärna på frågor. Men det kommer inte att bli en politisk diskussion på Gaerc på måndag utan bara en informationspunkt. Men jag vill inte att ni i EU-nämnden ska tro att jag undanhåller er denna information.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Detta är alltså en informationspunkt, och vi hoppas att få återkomma till den.

Anf. 48 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Tack för informationen om detta. Först skulle jag vilja veta vad Berlindeklarationen är för något eftersom vi inte har haft

den uppe för diskussion här i nämnden tidigare, i alla fall inte under den senaste tiden.

Vi har förstått av tidigare diskussioner här i dag att Merkel inför EU-parlamentet har framfört sin vilja med konstitutionen under den kommande tiden.

Även om ni inte ska ha någon diskussion på det kommande mötet kan det ju bli korridorsnack. Det skulle ändå vara intressant att veta i vilken riktning som regeringen kommer att gå så att säga.

Det ska vara ett möte i Madrid ganska snart med en del länder som gillar konstitutionen, eller hur jag ska uttrycka det, men som vill ha konstitutionen så snabbt som möjligt. Kommer regeringen att vara där eller sända några signaler dit? Vad ska man säga, eller ska man sitta tyst under mötena? Det hoppas jag att man inte gör. Däremot kan jag misstänka att man inte har riktigt samma ståndpunkt som Miljöpartiet. Men det kan vi diskutera här i riksdagen senare.

Anf. 49 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Berlindeklarationen är en deklaration som kommer att tas fram inför den 25 mars 2007 då det är 50-årsjubileum med anledning av Romfördraget. Man avser att ha ett antal festligheter med anledning av detta i Berlin och i många andra medlemsstater också. Det kommer att uppmärksammas på olika sätt.

Tanken är att detta ska vara en kort deklaration där man erinrar om de historiska framsteg som i alla fall regeringen menar att EU har stått för under dessa 50 år och kort identifierar några viktiga utmaningar som man står inför.

Tanken är alltså inte att detta ska bli ett långt dokument utan att det ska bli ett ganska kort och koncist dokument som alla medlemsländer kommer att skriva under vid detta tillfälle och då statsministrarna från de olika länderna kommer att närvara. Det kommer att finnas möjlighet att återkomma till diskussionen när detta har konkretiserats något mer.

Det är riktigt att det sker ett möte i Madrid med de 18 länder som har ratificerat fördraget. Vi glömmer ibland att det faktiskt är 18 länder som har ratificerat det. Det blir mycket diskussion om de två länder som har förkastat det genom folkomröstningar, men 18 länder har ratificerat det. Det finns en liten otålighet i fråga om detta bland dessa länder att man inte kommer någonbart. Spanien och Luxemburg har nu tagit initiativ till att samla endast de länder som har ratificerat fördraget. Sverige är alltså inte inbjudet till detta möte.

Sverige tillhör de länder som har valt att avvakta med ratificeringen eftersom vi tror att det blir någon form av omförhandling. Men vi har också deklarerat – Miljöpartiet kanske inte är överens med oss om detta – att regeringen ändå tillhör *the friends of the treaty*. Vi står alltså bakom dessa tankar, men vi avser inte att ratificera fördraget i dagsläget. Men vi kommer inte att medverka på mötet i Madrid, som jag tror kommer att bli ett diskussionsmöte. Och jag vet inte om det kommer att resultera i något konkret papper eller i bara en deklaration eller om detta bara är ett sätt att träffas och tala.

Det är det tyska ordförandeskapet som har fått uppdraget att föra processen framåt. Det kommer antagligen inte att ske särskilt många politiska framsteg när det gäller det konstitutionella fördraget under detta

2006/07:13

19 januari

halvår, utan tanken från den tyska sidan är att man ska tala med varje land för att ta reda på hur de ser på de viktigaste frågorna, vad de tycker är viktigt att bevara, om det finns någon öppning att diskutera, om man kan förkorta eller förlänga. Ni har säkert läst i olika nationella tidningar att det finns lite olika utspel från olika håll. Utifrån det kan man sätta ihop något slags skelett eller handlingsplan som man sedan avser att presentera och anta i juni och sedan gå vidare med under det portugisiska och kanske det slovenska ordförandeskapet.

Regeringen kommer naturligtvis så småningom att utarbeta mera konkreta positioner, och de kommer vi absolut vi att diskutera med EU-nämnden. Det finns i dag inte något sådant konkret. Vi har bara låtit hälsa att vi ogärna ser att man omförhandlar den institutionella delen, där det är en väldigt känslig balans mellan olika intressen, mellan små och stora länder och så vidare, men att vi naturligtvis kommer att bidra på ett konstruktivt sätt till att försöka få en lösning.

Jag återkommer gärna lite mer konkret till nämnden då vi kan diskutera bara denna fråga och kanske med ett lite mer substantiellt underlag från vår sida. Men det kommer inte att bli en sådan diskussion på måndag. Då är det bara en informationspunkt.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Det är möjligt att vi återkommer i en större krets till denna fråga eftersom den har så stort intresse.

Vi återgår till utrikespolitiken och utrikesministern och tackar för statsrådet Malmströms insatser i dag.

Nu handlar det om punkt 4, Mellanöstern.

Anf. 51 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tror att texten vad gäller rådsslutsatserna är tillgänglig. Det är inte så mycket att kommentera i den. Där upprepas det budskap som vi har framfört tidigare i allt väsentligt. Däremot ska man vara medveten om att det blir en rätt omfattande diskussion om detta – jag utgår från att det i allt väsentligt blir på lunchen – mot bakgrund av den rörelse som vi i dag har, får man nog säga, när det gäller olika typer av fredsinitiativ.

Javier Solana befinner sig i regionen just nu och kommer att rapportera direkt på måndag. Och den amerikanska utrikesministern Condoleezza Rice har ju varit i regionen och var och talade med det tyska ordförandeskapet i går. Det kommer dessutom att bli en del möten i nästa vecka. Bland annat har vi ett stort möte i Paris där åtskilliga kommer att samlas. Det handlar formellt sett om Libanon. Det blir stora möten i Nato-EU-kretsen i Bryssel på fredag i nästa vecka.

Men i marginalen av detta är det min prognos att det kommer att bli väldigt mycket Mellanöstern om det finns förutsättningar för att nu få i gång någonting som är lite mera seriöst när det gäller samtal mellan Abu Mazen och Olmert, förtroendeskapande åtgärder på olika områden som möjligtvis skulle kunna leda vidare till någonting som är något större – de signaler som möjligtvis finns om att man skulle kunna gå framåt när det gäller en palestinsk enighetsregering och det som det skulle kunna leda till när det gäller ett återupptaget mera fullödigt samarbete med de palestinska myndigheterna, vilket i sin tur ju skapar bättre förutsättningar för dialogen mellan Ramallah och Tel Aviv/Jerusalem. Detta återspeglas

i relativt begränsad utsträckning i texten som mer, kan man säga, upprepar den politik som vi har framfört tidigare.

Men jag är självfallet öppen för frågor och synpunkter.

2006/07:13

19 januari

Anf. 52 KENNETH G FORSLUND (s):

Ordförande! Av handlingarna framgår att man sannolikt kommer att fatta beslut om att förlänga den tillfälliga internationella mekanismen, TIM. Jag undrar bara hur pass väl den här mekanismen fungerar. När pengarna fram?

Någonstans uppfattade jag också en tanke om att försöka övertyga israelerna om att skicka sina innehållna pengar via denna mekanism. Är det ens tänkbart att de kan komma att överväga att göra det?

Anf. 53 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Den senare frågan har jag inget konkret svar på. Det är möjligt att de kan tänka sig det. Jag vet som sagt inte. Den överenskommelse som jag har förstått gäller är att israelerna kan sända sina pengar till ett konto som ligger under den palestinska presidenten, under Abu Mazen. Jag har fått lite olika uppgifter om huruvida de betalningarna har skett eller inte. Men det är den överenskommelse som gäller.

Det är möjligt att TIM skulle kunna utnyttjas. Det kan jag inte uttala mig om. Men vi tycker att det är viktigt att man så snabbt som möjligt frisläpper de där tullmedlen och momsmedlen, för de är den palestinska myndighetens. De är icke Israels. Och palestinierna är i behov av pengarna, kort sagt.

Även när det gäller frågan om mekanismen fungerar ska jag göra en reservation. Mitt intryck, om vi säger så, är att det efter omständigheterna fungerar hyggligt. I detta ligger då att detta är en ny mekanism som satts i sjön under rätt besvärliga omständigheter. Men efter de omständigheterna förefaller det att fungera hyggligt.

Anf. 54 HANS LINDE (v):

Herr ordförande! Jag delar utrikesministerns uppfattning att det är av vikt att just tull- och momsmedlen betalas ut. Det har tidigare varit den huvudsakliga inkomstkällan för den palestinska myndigheten. Det har inte varit en marginell fråga utan huvuddelen av deras budget har just bestått av tullintäkter. Ett av huvudskälen till att den palestinska sjukvården och utbildningssektorn nu havererat är just att Israel har frusit de här medlen.

I de slutsatser som har skickats ut ställs det en rad krav på Israel som jag tycker är positiva, dels om tull- och momsmedlen, dels om de nya bosättningarna i Jordandalen. Men ska de här kraven få någon effekt krävs det ju att man lägger tyngd bakom dem, att man kan sätta press bakom orden.

När det gäller den palestinska myndigheten är det väl känt vilka påtryckningsmedel man använder. Frågan är vad man avser att använda för påtryckningsmedel gentemot Israel för att få dem till förhandlingsbordet och få dem att uppfylla de krav som EU nu ställer på dem. Bland annat skulle jag ju önska att man aktualiserade frågan om det *väldigt* fördelaktiga handelsavtal som Israel har med EU.

Anf. 55 URBAN AHLIN (s):

Jag instämmer i mycket av det Hans Linde och andra har sagt i den här frågan. Det finns ju mycket att säga om fredsprocessen men kanske inte just i det här sammanhanget. En del vill jag gärna ta upp och det är kvartetten. Någon gång måste man ju säga att den inte fungerar. Frågan är liksom hur EU ska kunna spela en roll i processen.

Rice har varit där och Solana åker ned efteråt. Jag är ganska övertygad om att kvartetten snart kommer att samlas. Då berättar Rice att nu har hon varit där, detta är vad som gäller, så här ska vi göra.

Det är ingen bra ordning, helt enkelt. På något sätt borde ändå EU markera tydligt att det forum som finns, kvartetten, borde sättas i gång och användas ordentligt. Annars kommer Solana bara att komma som någon efterföljare till Rice på alla de här resorna. Jag är inte säker på att det är det mest lyckosamma.

Anf. 56 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag har en fråga lite grann på samma tema som Urban Ahlin. Det finns ju i slutsatserna en avslutning: Vid denna kritiska tidpunkt ser rådet fram emot ett tidigt möte mellan ledande personer inom kvartetten.

Det låter relativt avvaktande att man ser fram emot ett tidigt möte. Kommer man att aktivt agera för det, och vilket förhållningssätt har Sverige i den diskussionen?

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vi vet att ett sådant möte kommer att äga rum. Jag tror att den 2 februari var det senaste jag hörde; någonstans där i närheten i alla fall ligger ett sådant möte inplanerat. Det kommer att vara ett möte som förbereder ett möte mellan Abu Mazen och Olmert som möjligtvis kan komma att äga rum i USA. Men det mötet kräver rätt mycket förberedelse, för ett sådant möte måste åstadkomma rätt mycket av substans. I förberedelserna för det mötet är EU självfallet inblandat i olika sammanhang.

EU spelar ju en något större roll nu än tidigare. Det har att göra med Rafah och det har att göra med Unifilmissionen som i formell mening är en FN-mission men med betydande europeiska inslag. Det har att göra med en något mer aktiv europeisk roll i diplomatin plus en, som jag nog tycker mig uppfatta, starkare efterfrågan på europeisk diplomati, alltså inte bara från den ena sidan utan i någon utsträckning från bägge sidor i konflikten. Det är lite nytt, tycker jag. Det finns en nyans här som är annorlunda än den jag har varit med om tidigare när det gäller efterfrågan på en lite mer självständig europeisk roll. Den kan komma till uttryck i kvartetten, självfallet, men den kan också komma till uttryck på annat sätt.

I dag tycker jag att det är viktigt, även om detta inte återspeglas i den här texten, att vi ger stöd till det lilla momentum som det är med de här olika mötena som nu planeras och försöker att få det till att det produceras ett sakinnehåll under mötena. Det har att göra med sådant som vi diskuterar, intäkterna. Det har att göra inte minst med, som några av oss diskuterade relativt utförligt i kammaren i går, rörelsefrihet, *freedom of movement- and access*-frågorna på Västbanken och till och från Gaza. Allt under förutsättning att vapenvilan i Gaza håller lite bättre än den gjort och att man förhoppningsvis kan utvidga den också till Västbanken.

Det finns självfallet också ett starkt samband med vad som händer när det gäller den palestinska regeringsbildningen. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

2006/07:13
19 januari

Men det är riktigt att påpeka det som står i sista stycket under punkt 7, där vi efterlyser det ökade engagemanget. Ett ökat engagemang måste dock innehålla lite mer av substans också. Det är inte bara möten för mötenas egen skull utan de måste producera ett momentum. Det märker man är en erfarenhet som gjorts. Medan det tidigare mycket var tal om att vi måste ha något möte mellan dem är vi nu bortom den punkt då bara ett möte räcker. Det måste vara möten som innehåller överenskommelser och överenskommelser som sedan leder till resultat på marken, som märks av människorna. Det är det som påverkar verkligheten, som skapar nya förutsättningar för nya steg i den politiska processen.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns ytterligare frågor finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Förlåt! Hans Linde ville att jag skulle svara på hans fråga.

Anf. 60 HANS LINDE (v):

Det skulle vara uppskattat.

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tycker att det är ett rimligt krav, även om Hans Linde vet att svaret inte blir lika uppmuntrande. Jag delar inte den uppfattningen när det gäller handelsavtalet. Jag tror att sättet att påverka Israel är genom en förtroendefull diplomatisk dialog. Är jag säker på att detta kommer att leda till resultat? Nej, det är jag inte. Tror jag att någon annan väg skulle vara bättre? Nej, det tror jag inte. Jag tror att det är den möjlighet som vi har och den ska vi utnyttja fullt ut.

Det var ett svar på frågan, om än inte det svar som Hans Linde ville ha. Men det är en annan sak. Det visste han ju.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Hans Linde anser att han fått ett svar, och jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går vidare till punkt nr 5, som handlar om situationen i Iran.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (m):

I formell mening fanns det en text angående Libanon också. Men jag tror att vi kanske klarade av den. Den innehåller inte så mycket. Vi kommer att ha en stor Libanonkonferens i Paris i nästa vecka. Det ligger något utanför EU-ramen. Jag ville bara notera det.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det och går nu vidare med punkten om Iran.

Anf. 65 Utrikesminister CARL BILDT (m):

När det gäller Iranpunkten vill jag rapportera att det framförallt handlar om att omsätta det beslut angående sanktioner som nu är fattat av säkerhetsrådet också i en EU-politik. Här har varit en del diskussion som återspeglas åtminstone i någon tidning som jag läste i dag på morgonen. Man har från vissa länder velat att EU skulle gå längre än i den resolutionstext som säkerhetsrådet kom fram till efter en rätt omfattande diskussion i går.

Vi har uppnått en kompromiss som vi tycker är relativt rimlig. Det är i allt väsentligt säkerhetsrådet. Någon nyans kan man hänföra till översättningar mellan olika typer av legala traditioner när det gäller säkerhetsrådet, när det gäller EU och när det gäller individer som kan anses förknippade med anskaffningen av illegala teknologier.

Jag vet inte om nämnden har fått del av den senaste texten i dag på morgonen.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Den är presenterad, tack!

Anf. 67 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är den som blev resultatet av en omfattande diskussion som avslutades först i går eftermiddag i Bryssel. Det föreligger nu enighet om den här texten och vi tycker att den är relativt tillfredsställande på denna punkt.

Sedan är det så att vi måste återkomma till Iranfrågan i stort och ha en större diskussion. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 68 URBAN AHLIN (s):

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Jag känner en viss skepsis till det, vill jag säga. Jag vill ändå skicka med det till utrikesministern.

Anf. 69 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag känner alls ingen skepsis. Men jag tror att det kan vara en missuppfattning. Det är en separat frågeställning som ska ses i samband med mycket annat.

Vi har ett intresse från europeisk sida att spela en självständig roll i regionen. Det gör vi också. Man kan nog säga att förhandlingsprocessen vad gäller Iran är mer framdriven på europeiskt än på amerikanskt initiativ. Så det är snarare tvärtom i den delen. Det tror jag nog också framstår relativt tydligt.

Sedan tycker jag att vi har ett starkt intresse av att också etablera vår självständiga roll i regionen. Där vill vi gärna driva på frihandelsavtalet med Gulfstaterna. Amerikanerna tecknar individuella frihandelsavtal med de här länderna nu. Det innebär att det fanns mycket tydliga önskemål om den europeiska politiska rollen nere i regionen – jag var där för

några veckor sedan – från företrädare för de olika Gulfstaterna som jag träffade.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Jag tycker att det är mycket rimligt. Det har lett till att vi har tryckt på när det gäller att avsluta förhandlingarna om ett frihandelsavtal mellan Europeiska unionen och Gulf Cooperation Council. Vi hoppas att det ska vara möjligt. Jag tror inte att man ska teckna så mycket mer i den bilden än så.

Anf. 70 URBAN AHLIN (s):

Då får utrikesministern koordinera sig bättre med kabinetssekreteraren. Det var inte den informationen vi fick i utrikesutskottet. Det hade direkt bäring till situationen i Iran.

Anf. 71 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Allting är relaterat till allting. De här förhandlingarna har pågått under mycket lång tid. Det är frihandelsförhandlingar.

Anf. 72 URBAN AHLIN (s):

Jag har naturligtvis ingenting emot det. Det är säkert mycket lämpligt att vi har frihandelsavtal med dem och att vi gör dem i den kontext som utrikesministern säger. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<Situationen i Iran gör att vi vill snabba på detta.

Anf. 73 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Som jag sade är situationen i regionen av den arten att vi vill ha en starkare europeisk roll. Det tycker jag är rätt rimligt. Jag uppfattar inte om Urban Ahlin är för eller emot avtalet.

Anf. 74 URBAN AHLIN (s):

Jag är helt för ett sådant avtal.

Anf. 75 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Då noterar vi Urban Ahlins stöd för regeringens linje.

Anf. 76 URBAN AHLIN (s):

Det är det jag försöker utverka här.

Anf. 77 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det tog lite tid innan du kom till den slutsatsen.

Anf. 78 URBAN AHLIN (s):

Det är inte så underligt, om utrikesministern har en kabinetssekreterare som ger en annan uppfattning till utrikesutskottet.

Anf. 79 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tror att han gav uppfattningen att vi är för det här avtalet. Jag be-
tvivlar att kabinetssekreteraren inte sade att vi är för det här avtalet. Det är samma sak som jag säger. Jag noterar nu att Urban Ahlin har samma uppfattning. Jag noterar det med tillfredsställelse.

2006/07:13

19 januari

Anf. 80 URBAN AHLIN (s):

Jag tycker att det är bra att Europa spelar en självständig roll i regionen och att vi upprättar multilaterala avtal. Det är ingen tvekan om den saken.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Då har vi uppnått samförstånd i den frågan.

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Nästa punkt, nr 6 Irak, är tydligen struken.

Anf. 82 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ja, den är struken. Den har utgått.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Vi går då snabbt över till punkt nr 7, Sudan.

Anf. 84 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Texten är tillgänglig. Det är en diskussions- och beslutspunkt. Det finns tre delar som jag vill betona i den förhandlingsprocess som pågår. Vi har diskuterat det tidigare i nämnden.

Den ena delen är att på något sett få på plats den hybridstyrka som kommer ur den överenskommelse som träffas mellan FN och mötet i Addis Abeba och den afrikanska unionen den 16 november. Det pågår en rätt känslig förhandling om hur detta ska gå till. Att stärka AMIS är väldigt betydelsefullt>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Den andra delen är att kanske börja titta lite på fredsavtalet Darfur. Det är känsligt. Det är ingått mellan vissa parter, men inte alla. Det är klart att de som är med inte vill att de som inte var med ursprungligen ska få något ytterligare inflytande. Vi gör en verbal balansgång i olika sammanhang där vi inte ändrar avtalet men kanske tolkar avtalet på sådant sätt att de som inte var med i avtalet nu kan komma med i det. Den politiska processen är rätt avgörande för att Darfurkonflikten ska komma till någon typ av avslut.

Som en sista punkt i detta finns ett bekymmer när det gäller nord-syd-utvecklingen och avtalet där. Det fredsavtalet är två år gammalt. Det förverkligas, men det förverkligas relativt långsamt. Det finns ett bekymmer för att det senare skulle kunna leda till problem. Här uttalar vi vårt stöd för de koordinerade medlingsinsatser som sker av Förenta nationerna och Afrikanska unionen. Det är ju Salim Salim och Jan Eliasson som står för det.

Det är ungefär vad som kan sägas för ögonblicket. Texten är tillgänglig.

Anf. 85 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag vill först säga till utrikesministern att det förhållandet att åklagaren mot mutor inte fann anledning att inleda förundersökning mot utrikesministern är bra, det vill säga att brott inte misstänks.

En helt annan sak är frågan om jäv och Sveriges politiska trovärdighet. Utrikesministern har sagt att en tjänsteman på departementet ska ta ställning i jävsfrågorna. Det är en minst sagt ovanlig ordning.

Min fråga blir: Har hon gjort någon jävsprövning inför mötet om Sudan?

2006/07:13

19 januari

Anf. 86 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Vi fick ju ett ytterligare nödrop om situationen i Sudan i går. 14 organ inom FN menar att de ansträngningar som hittills har gjorts ständigt kullkastats av att man inte håller avtal och så vidare. Om inget händer snabbt finns risk för många miljoner människors och regioners undergång.

Hur ser utrikesministern på allvaret i situationen? Vad behöver göras? Hur bör ansvaret tas från regeringen där och de inblandade parterna?

Anf. 87 KERSTIN LUNDGREN (c):

Ordförande! Det är i samma härad som Sven Gunnar Persson. Det är punkterna ett och tre som ju berör det här.

Det känns något tondövt att uppmärksamma myndigheterna på att man ska fullfölja sina åtaganden i det läge som är just nu, med ett nödrop. Insatserna från de organisationer som finns i området måste i princip upphöra eftersom man inte klarar säkerheten.

Man funderar på om det finns någon ny ingång eller någon ny slutsats som bör läggas till detta papper med hänvisning till det.

Anf. 88 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag vill inte att det ska formuleras som ett problem, för det är det inte. Det är snarare en möjlighet. Vi har ju situationen att FN har utsett Jan Eliasson. Det tycker jag är mycket bra. Våra insatser är att ge honom allt stöd han kan behöva. Jag har löpande kontakt med Jan i alla de frågor där det kan vara aktuellt – och ytterligare några frågor.

Jag säger detta mot bakgrund av personlig erfarenhet då jag själv har varit i andra änden i sådana här situationer. För att en person – i det här fallet Jan Eliasson eller Salim Salim – ska kunna föra en känslig förhandling är det viktigt att de har uppbackning. Det får inte vara för många solonummer bakom ryggen på den som det internationella samfundet har utsett att föra förhandlingen. De solonumren tenderar, hur välmenade de än är, att få effekten att den ena eller andra parten tycker att man kan spela på den i stället för på den som är utsedd.

Det måste vara en enhetlighet gränsande till fundamentalism i det internationella samfundets budskap i en förhandling för att det ska finnas några förutsättningar till framgång. Det innebär att åtminstone min inställning är att vi ska stödja dem som det internationella samfundet har utsett. Vi har, nota bene, en EU-representant också i det här sammanhanget som möjligtvis ska förnyas vad det lider.

Jag ska inte här redogöra för vad Jan Eliasson håller på med. Den förhandling som han är inblandad i handlar ju inte direkt om att få in styrkan – det är andra som sköter den förhandlingen – men att möjligtvis få i gång en fredsprocess när det gäller de olika grupperingarna där nere. Det har varit en serie möten och det kommer att bli en ny serie möten i

samband med AU-toppmötet i Addis Abeba i slutet av februari. Det är det vi kan hoppas på när det gäller den politiska processen.

Vi måste uttala en stark oro över den humanitära situationen som är eländig, för att uttrycka saken försiktigt. Vi fick nödroppet från de humanitära organisationerna häromdagen. De är ju bara verksamma i delar av området. Det ska man ha klart för sig. Det har under lång tid – och senast jag tittade på detta – varit så att det på rebellkontrollerat område egentligen bara är ICRC som har tillgång. De andra har bara tillgång till delar av regimkontrollerat område. Även där börjar säkerhetssituationen bli utomordentligt allvarlig.

Det understryker vikten av att komplettera AMIS på olika sätt och få in hybridstyrkan. Men det understryker också vikten av den politiska processen. Det här är ett jätteområde. Det hjälper inte hur mycket vi än talar om AMIS och förstärker den och får in styrkor. Vi kan ta in en miljon soldater. Om vi inte har någon politisk överenskommelse kommer det inte att hjälpa.

Det är den grundattityd vi har. Det svarar delvis på Sven Gunnar Perssons frågor också.

Susanne Eberstein har andra utgångspunkter för detta. Hon får fråga berörd tjänsteman.

Jag var i Sudan och försökte få i gång en fredsprocess där långt innan någon annan brydde sig om det. Jag kommer ihåg att den dåvarande svenska regeringen inte hade en enda tjänsteman. Vi var inte närvarande i Khartum. Vi hade någon som på halvtid följde detta på ambassaden i Kairo. Inte ens FN ansåg att det var värt att ägna sig åt annat än humanitär hjälp.

Det var några regeringar som jag arbetade rätt nära med. Det var den amerikanska, den norska och den brittiska. Det var de som var engagerade, tillsammans med det som så småningom blev Igad, för att få i gång en fredsprocess. Så småningom kom FN in i det arbetet.

Efter det att jag hade lämnat det informella engagemang som jag hade där nere kom det att resultera i ett fredsavtal som nu är två år gammalt. Jag är oroad för det fredsavtalet. Jag kan nog mer om det fredsavtalet i sina detaljer än någon här närvarande. Jag kan dess förhistoria mycket väl. Jag har talat rätt utförligt med samtliga som var inblandade i förhandlingen, inklusive Garang som var viktig men dessvärre nu är död. Det är ett av bekymren i den samlade situationen.

Jag är starkt jävig när det gäller att ha arbetat för fred i Sudan.

Anf. 89 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Det är ju väldigt bra. Det behövs ju mycket arbete för att klara upp Sudan.

Kan stora personliga ekonomiska intressen i ett särskilt land enligt utrikesministern vara en fara för Sveriges politiska trovärdighet?

Anf. 90 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det får andra avgöra. Jag tror att engagemang i ett land alltid är bra. Engagemang skapar kunskap. Det finns de som tror att man får veta något om länder genom att läsa tidningen och hålla politiska anföranden långt borta. Så är det inte.

Det här är Afrikas största land. Det gränsar till tio andra länder. Det har, om jag inte missminner mig, 250 olika språk. Det har en oerhört komplicerad historia. De olika delarna av landet är väldigt olika.

Jag lärde mig rätt snabbt att man måste vara närvarande och man måste kunna väldigt mycket för att ha förutsättningar för någon typ av framgång över huvud taget i komplexiteten i den situation som är. En del av den diskussion som jag har noterat om Darfur vittnar om att man kanske inte till fullo har insett komplexiteten i de problem som vi står inför i den delen av Afrika.

Kunskap är inte fel när det gäller att forma politik.

Anf. 91 HANS LINDE (v):

Ordförande! Jag ska återgå till det underlag som vi har fått utskickat.

Något som jag saknar i diskussionen om Sudan och Darfur är det regionala perspektivet. Det här är ju inte bara en nationell eller regional konflikt inom ramen för Sudan. Vi vet att grannländerna är starkt involverade, i synnerhet spelar Eritrea en oerhört negativ roll i konflikten. Jag saknar det perspektivet.

Det står att regeringen ska betona den sudanesiska regeringens skyldighet att skydda sin civilbefolkning. Jag skulle önska att regeringen också betonade Eritreas skyldigheter att dra sig ur konflikten. Jag tror att det kommer att vara helt avgörande för en fredlig utveckling i Sudan.

Om vi får en fredsuppgörelse i Darfur utan att Eritrea involveras finns risken att de i stället flyttar över sitt stöd till andra rebellgrupper, till exempel de östra delarna och där fortsätter sitt arbete med att destabilisera landet.

Anf. 92 URBAN AHLIN (s):

Ordförande! Under den tid då de borgerliga utgjorde opposition i landet ställde man starka krav på den svenska socialdemokratiska regeringen att skicka trupp till Darfur omedelbart. Processen efter det att valet var vunnet av den borgerliga alliansen har inte präglats av ljusets hastighet, för att citera bloggar på Internet.

När vi hade kabinetssekreteraren hos oss i utrikesutskottet berättade han att regeringen planerar att sända en ingenjörsbataljon till Sudan. Jag vet att ni skulle öka antalet utlandsstationerade från 1 000 till bortåt 2 000. Men är det verkligen meningen att man ska sätta hela bataljonen i Sudan?

Anf. 93 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Den senare frågan får vi väl återkomma till i lämpliga fora. Det handlar ju om sådant som vi normalt brukar dra i Utrikesnämnden. Det är ingen fråga på EU-bordet hur vi ”deployerar” de olika styrkorna. Du har fått en föredragning om detta, såvitt jag förstår på utrikesutskottet.

Om vi återgår till Hans Lindes fråga vad gäller det regionala perspektivet tror jag att jag har understrukt det tidigare när vi har diskuterat Sudanfrågan här. Det regionala perspektivet är oerhört viktigt. Det handlar om en söndringsprocess i en vidare afrikansk region. Under § 8 här understryks det också. Det är framför allt det västra perspektivet, Tchad och Centralafrikanska republiken. Man kan utsträcka det också, för det

påverkar andra delar. Hela Afrikas horn-utvecklingen har vi haft anledning att diskutera.

Eritreas roll skulle jag kanske beskriva med lite mer nyanser. Eritrea har spelat en positiv roll när det gäller det tredje av de fredsavtal som vi har, det vill säga fredsavtalet i östra. Vi hade en konflikt i de östra delarna av Sudan också, där vi nu har ett fredsavtal som tillkom rätt mycket genom eritreanska insatser. Om vi går ned till Somalia har vi effekten av detta självfallet, av den olösta konflikten mellan Etiopien och Eritrea. Om man tittar på den är det väl snarare till Etiopien som vi ska rikta kraven om att respektera de internationella avgöranden som har skett vad gäller den olösta gränsfrågan. Det är den som ligger till grund för väldigt mycket av den här konflikten, och sedan får den olika verkningar. Men detta understryker rätt tydligt, tycker jag, det som Hans Linde säger vi har diskuterat tidigare. Det är svårt att se de här olika konflikterna som totalt isolerade från varandra. Det är nödvändigt att ta ett lite större grepp på dem. Det gör inte saken enklare, tvärtom.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går vidare till punkt nr 8, Somalia.

Anf. 95 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag blir just korrigerad här. AU-toppmötet är i slutet på januari, inte i slutet på februari.

När det gäller Somalia och rådsslutsatser kan det noteras, vilket nämnden säkert har uppmärksammat, att vi har haft en hel del diplomatisk aktivitet i frågan om Somalia under den tid som har gått sedan vi senast sågs. Sverige tillhör ju den så kallade internationella kontaktgruppen vad gäller Somalia, och vi tog initiativ alldeles efter nyår till ett särskilt möte i Bryssel. Det blev det första mötet under det tyska ordförandeskapet med de europeiska intressenterna i utvecklingen i Somalia. Det var ett mycket bra möte under ledning av Steinmeier som vi hade i Bryssel som gav underlag för det möte med den vidare kontaktgruppen som sedan var nere i Nairobi och den därtill följande processen.

Om man tittar på slutsatserna som de föreligger finns det väl ingen anledning att ha så mycket synpunkter på dem egentligen. Man kan säga att det finns två perspektiv på den mycket komplicerade situationen i Somalia. Vi har från svensk sida mycket understrukt betydelsen av den politiska processen, att vi får en dialog mellan alla relevanta politiska grupperingar, klaner och subklaner i Somalia för att på det sättet få en bredare baserad regering än vad som nu är fallet. När så är fallet finns också större förutsättningar för att någon typ av fredsstyrka – afrikansk är väl det som är aktuellt – skulle kunna bli framgångsrik. Det har funnits en tendens från vissa kanske att tycka att en fredsstyrka i sig skulle vara lösningen som då bara skulle kunna ersätta den etiopiska styrkan när den dras tillbaka. Vi har inte riktigt varit övertygade om att det är en framkomstväg. Den text som nu föreligger återspeglar väl det synsätt som vi har varit företrädare för i den rätt intensiva diplomatiska dialog som vi har haft om Somalia och fortsätter att ha.

Anf. 96 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Det är givetvis bra att Sverige är framme i denna fråga. Men nu fick vi också rapport om att talmannen i Somalia har blivit avsatt. Han var ju här i Sverige i veckan. Frågan är hur utrikesministern ser på detta och vem vi ska föra samtal med.

Det är lite utanför det här, men hur ska vi hjälpa de somaliasvenskar som finns i Somalia nu?

Anf. 97 HANS LINDE (v):

Herr ordförande! Jag har lite samma funderingar som Ulf Holm. Jag tycker att regeringens inställning är väldigt positiv, att man pratar om att regeringen först bör breddas innan man sätter in en internationell styrka.

Jag har några olika frågor, först när det gäller underlaget här. Man pratar om säkerhetsrådsresolution 1725, och det är en resolution som antogs den 6 december, alltså innan den etiopiska invasionen och i ett helt annat säkerhetspolitiskt läge i regionen. Det skulle vara intressant att höra om utrikesministern anser att det fortfarande är en resolution som man kan arbeta utifrån. Eller skulle det behövas en ny resolution som är mer anpassad till den nuvarande situationen?

Grundinställningen när det gäller dialog, försoning och breddande av regering ställer jag mig helt bakom. Jag tycker att den är väldigt positiv. Då finns det två stora hinder för att man skulle kunna påbörja en sådan process. Det är det Ulf Holm tar upp nu, att man har avskedat talmannen, och att de gamla krigsherrarna och de krafter i övergångsregeringen som förespråkar konfrontationer, militära lösningar, har stärkt sitt grepp över övergångsregeringen. Det andra stora hindret är så klart att man har stora grupper av utländsk militär i landet. Det kommer att vara väldigt svårt att inleda något slags försoningsprocess om det finns drygt 15 000 etiopiska soldater i landet och USA bedriver bombningar i de södra delarna av landet. En förutsättning för att man ska komma vidare i processen är att de utländska trupperna lämnar landet. Kommer utrikesministern att vara drivande i att EU också formulerar ett sådant konkret krav?

Anf. 98 Utrikesminister CARL BILDT (m):

För den formella frågan om resolution 1725 så gäller varje säkerhetsrådsresolution intill dess att den är ersatt av någon annan. Det är det formellt korrekta svaret. Man kan ifrågasätta om resolutionen för ögonblicket är så relevant, men den är gällande. Det får man väl säga. Så är det. Men förr eller senare är det väl rimligt eller synnerligen rimligt att den ersätts av en ny resolution. Det kommer säkert att ta sin tid innan man kan uppnå enighet om en sådan, framför allt i klarläggande av läget när det gäller den politiska processen.

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

Vi är bekymrade för detta. Utan att säga att någon enskild individ är den som är räddningen för landet är det ett uttryck för att det finns motståndningar som de inte överbryggas utan i stället förstärker.

Jag tror inte att det i detta sammanhang är konstruktivt att ge sig in på alltför explicita krav vad gäller de etiopiska styrkorna. De signaler vi får från den etiopiska regeringen är att de är synnerligen angelägna om att dra sig tillbaka. Det kan jag väl förstå. Det var väl en av de anledningar som gjorde att vi var lite tveksamma till att de skulle ge sig in, för om

man väl har gett sig in inser man för det första rätt snabbt att man måste ut, men det är inte så lätt att ge sig ut när man väl har gett sig in. Vi vill mera understryka den politiska processen och dess betydelse. Någon styrka kommer med all sannolikhet att behövas, afrikansk dito. Vi får titta på de möjligheter som EU har att bidra finansiellt med detta. De möjligheterna är mycket begränsade. Det finns inte mycket pengar. Även om man talar om en rätt begränsad styrka under rätt begränsad tid så tickar kassamaskinerna rätt snabbt när det gäller militära insatser, så här kommer vi att stå inför ett reellt problem.

Anf. 99 HANS LINDE (v):

Man kan ju hoppas att de etiopiska styrkorna just drar sig tillbaka så snart de kan. Det var också det som talmannens åsikt var. Han var en av dem i övergångsregeringen som faktiskt var motståndare till den etiopiska invasionen.

Men du berörde inte frågan om de andra militära styrkorna som också finns på plats i landet. Vi vet att USA bedriver bombningar, eller har gjort i alla fall, i de södra delarna. Det pratas om att det finns amerikanska styrkor i de södra delarna av Somalia. Jag har även fått uppgifter om att det skulle finnas brittiska styrkor och ett annat EU-land. De skulle vara närvarande militärt i södra Somalia. Då bör man fråga sig också: Är det inte läge att faktiskt begära att de styrkorna lämnar landet? De har ju inget folkrättsligt stöd för att vara där.

Anf. 100 ULF HOLM (mp):

Först vill jag säga när det gäller tillägget i utkast till resolution att det verkar bra att man tar med detta och att vi får den informationen också. Det är bra.

Utrikesministern svarade inte på frågan om det finns någon strategi när det gäller somaliasvenskarna.

Anf. 101 Utrikesminister CARL BILDT (m):

När det gäller andra styrkor har jag ingen information om detta. Jag har en information via pressen om en flyginsats. Det har uppgetts att den skedde på inbjudan av den regering som är erkänd. Rätt eller fel, jag bara noterar detta. Vi har ingen annan information vad gäller någonting annat, så därmed inget underlag för att göra någonting.

De konsulära frågeställningarna ligger väl lite utanför vår diskussion här. Jag har förstått att det även där var rätt utförlig information i utrikesutskottet.

Vi hade en omfattande diskussion om detta när situationen var lite mera akut. Vi hade sedan lång tid tillbaka avrått alla från att resa dit och under det senare skedet också med viss kraft försökt att uppmäna att lämna. Det var det ju inte alla som hade gjort. Våra möjligheter till konsulära insatser där var lika begränsade som alla andra EU-länders möjligheter till konsulära insatser. Det vi kunde göra kunde vi göra via ambassaden i Nairobi, i någon utsträckning ambassaden i Addis Abeba. Jag har inte hört någon rapport den senaste veckan, men medan läget var mera akut konstaterade vi att trycket på de ambassaderna var synnerligen litet. Men vi hade en stor beredskap för att göra saker. I Nairobi har vi ju

50–60 personer. Jag vill inte påstå att alla är konsulära, men det fanns möjligheter att hantera rätt mycket. Det var ett mycket begränsat tryck.

Nu har vi en situation då det är möjligt att ta sig ut och in i landet. Senast jag fick uppdatering på detta opererade flygbolag till och från Mogadishu. Det var kanske inte flygbolag som skulle överensstämma med svenska försäkringsbolags alla krav på flygsäkerhet, men de flög i alla fall. Och det var de flygbolag som de personerna hade flugit in med, så det var fullt möjligt att flyga ut med dem också om man så skulle vilja.

Vi nås ibland av lite olika informationer om att det skulle finnas skandinaviska medborgare som är arresterade av olika slag som kan ha varit förknippat med striderna på den islamistiska sidan. Men vi vet inte riktigt, kort sagt.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis kan jag säga att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går över till ärende 9 om Libyen och sjuksköterskorna.

Anf. 103 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Även här föreligger slutsatserna. Det är ju en tragisk och komplicerad situation där EU försöker ge stöd till ett medlemsland i ett mycket besvärligt ärende.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns ett stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Då är det ärende 10, Energi och yttre förbindelser.

Anf. 105 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det här är den stora rapport, synnerligen viktiga sådan, som kommissionen har lagt fram till medlemsstaterna till rådet om den europeiska energipolitiken. Det här kommer att bli en av de stora frågorna framöver. Framförallt blir den en av huvudpunkterna när vi kommer fram till toppmötet i mars, men jag är inte alldeles övertygad om att det kommer att lösas ut då heller. Det är en fråga med många olika dimensioner.

Det som kommer här är bara en information som rör energipolitikens externa dimensioner, inte energipolitiken i dess helhet. Det är då ett annex till rapporten som jag utgår från att nämnden har tagit del av.

Det handlar om man ska försöka få till stånd ytterligare internationella avtal. Där kommer vi att betona klimatsäkerhetsfrågorna. De är viktiga. Cecilia Malmström redogjorde lite för den kända uppfattning som regeringen har. Det är möjligt att vi får anledning att understryka det också på denna punkt på dagordningen. Det handlar om energirelationerna med grannländerna. Vi var inne lite på grannskapspolitiken, och där är det speciellt viktigt att vi kan utveckla det system som finns nu när det gäller South Eastern European Energy Community på västra Balkan. Det är bra om man kan utvidga det till att gälla också andra delar av närområdet. Det gäller Moldavien, Turkiet och Ukraina. Det skulle vara mycket betydelsefullt. Det skulle möjligen också kunna inkludera Norge, vilket skulle kunna vara betydelsefullt.

2006/07:13

19 januari

Därefter kommer självfallet betydelsen av relationerna till Ryssland, men de rör framför allt det avtal som ska slutas som vi har diskuterat tidigare. Där ska vi försöka få in de principer som gäller i Energy Charter och Transit Protocol.

Betydelsen av relationerna med Norge och Algeriet, icke minst Norge, har vi anledning att understryka. Därefter är det rätt mycket av allmänna uttalanden, som ni har sett i papperet, angående betydelsen av att utveckla relationerna med Gulf Cooperation Council. Vi var inne på detta lite tidigare. Det gäller också Centralasien – Azerbajdzjan, Kazakstan, Turkmenistan och Uzbekistan. När det sedan gäller transitfrågorna nämns Latinamerika och den karibiska världen. Brasilien nämns i dialog när det gäller biobränslen av olika slag, även om det finns handelspolitiska aspekter på detta.

Men det är i stort sett Annex I som vi har anledning att kommentera på denna del. Sedan kommer det här upp med energiministrarna och senare på toppmötet när det gäller de vidare frågeställningarna.

Anf. 106 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr ordförande! Jag förstår fullt väl att det handlar om de externa relationerna i energifrågan och Annex I. Men utrikesministern var själv inne på att den svenska positionen handlar om att också betona klimatsäkerhetsfrågorna i de externa relationerna. Då sade utrikesministern att det är möjligt att det även här finns tillfällen att föra fram de svenska synpunkterna när det gäller utsläppsbegränsningar och sådant. Det gläder mig. Men jag tycker nog att det snarare är önskvärt än möjligt att vi uppträder konsekvent och tydligt tillsammans med likasinnade länder så att detta åter sig in i systemet från alla håll och kanter.

Anf. 107 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Vi kan ha en lång diskussion om detta, men jag förstod inte riktigt. Det ska alltså vara en diskussion på utrikesministrarnas möte. Jag förstod inte vad inlägget skulle koncentreras på. Ganska ofta får jag höra att när Sverige ska räcka upp handen och säga något brukar ministrarna säga att de har två tre minuter på sig. Vad är det utrikesministern framförallt kommer att koncentrera sig på som svensk ståndpunkt? Det finns inte utskickat i underlaget, och det är egentligen det som vi har att ta ställning till, inte hela kommissionens förslag.

I brist på det måste jag ändå säga något om vad jag tycker om kommissionens förslag. Man måste ju passa på.

Det är inte helt lätt att säga vad som är externt och vad som är internt, det hänger ju ihop ganska mycket. Vill man satsa på att ha en bra klimat- och energipolitik i EU-länderna är det bästa sättet att få det kanske inte att bygga stora ledningar till andra länder och bli beroende av andra länder runtomkring. En avreglerad elmarknad, till exempel, gör det svårare att nationellt bestämma vilken energiproduktion man vill ha. Då spelar det mindre roll. Det måste man ha i tankarna.

Sedan finns det i kommissionens underlag även detta med att Europeiska investeringsbanken ska kunna ge bidrag till större TEN-projekt och så vidare. Då kommer vi med detsamma in på en av våra gemensamma favoritfrågor, nämligen gasledningen. Hur ser vi på detta? Kommer utrikesministern att lyfta upp det och säga något om det i diskussionen, an-

tingen officiellt eller i korridoren? Europeiska investeringsbanken har sagt att man inte vill ge pengar till gasledningen om inte alla EU-länder är med på tåget, så att säga. Då spelar utrikesministerns åsikt en ganska stor roll.

Jag antar att detta ska diskuteras med miljöministern, så jag stoppar här innan jag får alltför mörka blickar från mina kolleger för att jag pratar för mycket.

Anf. 108 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag vill också understryka att vi naturligtvis ska bedöma regeringens hållning i denna del.

Jag utgår från att utrikesministern, precis som Europaministern, kommer att hävda och förespråka den hållning som Sverige har när det gäller utsläppsreduktion av växthusgaser och att det kommer att finnas med.

Jag uppfattade en signal som måhända kan tyda på att regeringen kommer att hävda att förhandlingarna med grannländerna ska grunda sig på just ömsesidighet, öppenhet och rättvisa regler. Låg det i den signal som utrikesministern nyss nämnde? Jag vill bara få det bekräftat.

Anf. 109 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det kan jag bekräfta, Kerstin Lundgren. Så är det självfallet.

Vad gäller klimatfrågorna är detta mer fråga om en avvägning när man sitter vid mötet och hur mötet är utformat. Om vi har deklarerat ståndpunkten 45 minuter innan så kan man upprepa den en gång till. Men den svenska regeringen kommer mycket tydligt att klargöra denna sin inställning vid detta möte. Det kommer i alla händelser att göras av Cecilia Malmström, och det kan göras av både Cecilia Malmström och av mig själv – lite beroende på hur det utfaller. Men det kommer att råda full klarhet om den svenska regeringens inställning i denna fråga.

Detta knyts till rapporten i största allmänhet, och det kan också knytas till diskussionerna om den externa energisäkerheten eller de externa dimensionerna av energipolitiken. Låt oss se, men det kommer inte att råda någon oklarhet angående den svenska regeringens linje; det kan jag försäkra. Jag anknyter då till Sven Gunnar Perssons frågeställning, eller rättare sagt önskemål, i denna del.

Jag anknyter nu till Ulf Holm och ger mig lite utanför mitt mandat, för detta är egentligen inte en fråga för den här diskussionen. Vi är övertygade om – och jag tror att vi har uppbackning för det – att vi bör ha en europeisk energipolitik som inriktar sig på att vi inom den europeiska unionen har öppna, enhetliga konkurrensutsatta marknader. Det finns regleringar som vi finner föranledda av miljöskäl och säkerhetsskäl, men det är öppenheten och transparensen som är viktig.

Det är här vi har konflikter med ett antal leverantörer, framförallt Ryssland. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<När vi började föra energidialogen med Ryssland och när den så kallade energichartern undertecknades av Ryssland och när vi påbörjade förhandlingarna om transitprotokollet var den ryska inställningen – jag överdriver något, men *for the sake of the argument* – i princip likartad den europeiska. Det innebar att man liberaliserade, privatiserade och konkurrensut-

satte. Man fick mycket spektakulärt framgångsrika resultat när det gäller den ryska energiproduktionen.

Sedan har vi, under de senaste åren, sett en svängning gradvis i den ryska politiken. Det har lett till konflikten om Energy Charter och transitprotokollet. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

I det sammanhanget har vi ett mycket starkt intresse i det som jag nämnde i *enhanced relationships* av olika slag. Det avtal vi har med Balkanländerna innebär att vi i princip utsträcker den politik som är den interna EU-energipolitiken, konkurrenspolitiken och så vidare till de länder som icke är medlemmar. Om vi kan utsträcka den också till Ukraina innebär det en alldeles avgörande förändring av hela den europeiska politiska energigeografin eller regleringsgeografin när det gäller energipolitik, om ni förstår vad jag menar. Det måste vara en mycket viktigt ambition.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

När det gäller den berömda gasledningen antar jag att det är den genom Östersjön som avses. Det kommer inte upp några sådana infrastrukturförfrågor på det här mötet. Det beslutades på det ministerråd som vi har diskuterat tidigare, den 24 juli, att projektet skulle ges TEN-status. Det innebär att vi har ett åliggande att underlätta processen med projektet. Det föregriper inte vår miljöprövning. Men det innebär att Sverige då åtog sig att underlätta för projektet i olika sammanhang. Det är det som gäller fortfarande. Men det har inte kommit upp till överprövning och det är inte uppe för diskussion här.

Anf. 110 URBAN AHLIN (s):

När det gäller TEN-projektet handlar det just om det som utrikesministern säger. Det handlar alltså om att vi andra har förbundit oss att utan onödig tidsutdräkt göra de nödvändiga tillståndsprövningar som vi har rätt att göra. Det betyder ingenting i sak mer än just det.

Jag är lite nyfiken på den här diskussionen över huvud taget och lite nyfiken på hur Carl Bildt resonerar. Det handlar naturligtvis om att vi i Europa inser att vi är beroende ömsesidigt när det gäller energifrågan. Det är naturligtvis på både gott och ont. Vi behöver få fler energileverantörer in till Europeiska unionen, om det sedan är från Norge, Algeriet, Ryssland eller någon annanstans ifrån.

När vi diskuterar Europeiska unionen är vi måna om att tala just om hur integrerade vi är i Europa, hur beroende vi är av varandra och så vidare. Det gäller också på detta område. När det kommer till gasledningen i Östersjön, som jag tycker är ett ryskt-tyskt projekt, samtalade man inte med länderna runt Östersjön. Man informerade inte om projektet tidigare. Vi vet vad en hel del av våra baltiska och polska vänner känner när det gäller detta.

Jag har sett en del bakgrundsmaterial om den här diskussionen. Finns det inte anledning att påtala solidariteten i den europeiska unionen? När vi diskuterar detta att vi är ömsesidigt beroende får vi inte heller agera på ett sätt som gör att vissa medlemsstater kanske hamnar i en svårare situation gentemot vissa leverantörer än vad andra gör. Det kanske är på sin plats i det inledande skedet inför toppmötet i mars att påtala detta och säga: Visst, vi är ömsesidigt beroende. Vi ska göra vad vi kan för att avreglera marknaden här och se till att få en bättre leverantörssäkerhet.

Men vi måste också agera i solidaritet mellan länderna så att enskilda länder inte hamnar i en situation där de, i alla fall i en framtid, skulle kunna utsättas för något slags utpressning genom att de har hamnat i en situation där de har väldigt få leverantörer att välja mellan.

2006/07:13
19 januari

Anf. 111 ULF HOLM (mp):

Ordförande! Jag vill rikta ett tack till utrikesministern. Jag tycker att det var bra att du utvecklade detta lite vid sidan om för att vi ska förstå hur regeringen tänker och hur man landar på vissa slutsatser. Det är alltid bra att veta. Jag tycker att det är bra att utrikesministern är öppen med detta.

Däremot tycker jag inte att utrikesministern svarade riktigt på frågorna. När det gäller den europeiska investeringsbanken finns det skrivningar på s. 18 om att man ska använda just Europeiska investeringsbanken för att säkerställa energisäkerheten till EU.

Frågan är då: Vad ska de pengarna användas till? Om hela dokumentet bara hade handlat om förnybara energikällor etcetera för framtiden så hade jag givetvis inte varit särskilt orolig. Men nu finns det ganska mycket skrivningar om kolkraft och så vidare. Det handlar om kärnkraft också. Även om det inte står att det ska byggas fler kärnkraftverk så finns det med. Det är då man börjar bli orolig för vad pengarna ska användas till. Regeringen har tidigare sagt att inga skattepengar ska användas till bland annat den här gasledningen, som jag från Miljöpartiet ju inte tycker om. Jag vet inte riktigt vad regeringen tycker ännu, och jag försöker få ett svar på det. Jag tycker att regeringen ska börja deklarerat detta, för när det väl kommer till miljöprövningen så är det för sent. Om det är så att regeringen gillar gasledningen – och det må ni göra – så kan ni ju säga det. Men ni kanske inte tycker om den exakta dragningen. Då finns det alternativ. Om det är någon gång man ska börja vifta för att andra ska känna till att det finns alternativ så bör man säga det nu. Om man inte anser att man ska använda EU:s pengar till sådant här ska kanske andra alternativ komma fram också. Jag tror att det är väldigt viktigt att regeringen säger detta på ett tidigt stadium.

I det här dokumentet finns det faktiskt få konkreta åtgärder för att göra någonting för att nå det här målet som vi tycks vara överens om, nämligen en minskning på 30 %. Det står till exempel ingenting om att man vill utfasa EU:s stöd till kolkraftverken. Där ger EU varje år ett stöd på 4 miljarder euro. Det står ingenting om sådana här konkreta saker. Det borde vara steg 1 att avveckla EU-stödet till kolkraften och ge stöd till förnybara energikällor. Nu kommer vi lite grann in på miljöministerns ansvarsområde, men man måste ha det klart för sig när man diskuterar detta. Jag tycker att det är viktigt att regeringen lyfter upp de större projekten vid den här första diskussionen. Man kan ta den gasledning som nu diskuteras som exempel. Där har vi i Sverige synpunkter på att det ska finnas andra alternativa sträckningar och att de ska prövas också innan regeringen formellt får det på bordet, vilket kanske sker till sommaren.

Anf. 112 Utrikesminister CARL BILDT (m):

En del av dessa synpunkter gör att det skulle vara frestande att ge mig in i en omfattande debatt om både kolkraften och kärnkraften, men det ligger utanför både nämnden och inte nödvändigtvis mitt kompetensom-

råde men omedelbara ansvarsområde för ögonblicket. Vi kan måhända ta det i ett annat sammanhang.

I detta dokument, och då är jag inne på de externa aspekterna, finns det ett behov av att också bygga ut infrastrukturen för att säkerställa försörjningstryggheten. Det har att göra med att man måste ha tillgång till olika försörjningskällor och olika leverantörer för den händelse det skulle bli störningar. De kan vara av politisk, teknisk eller av någon annan karaktär. Det kan man inte så noga veta. Men att ha en mångfald av försörjningskällor och transportleder är tilltagande viktigt, och det är väl en grundtanke i detta dokument. Det kräver också investeringar i infrastruktur.

Det enda konkreta projekt som finns nämnt är Nabucco, som är ett annat TEN-projekt. Där noterar jag att man har aktualiserat att göra det som finns en möjlighet att göra i TEN-sammanhang, det vill säga att utse en europeisk koordinatör för att se till att projektet rör sig framåt med den hastighet som man vill. Det är ett projekt som framför allt handlar om att i realiteten öka försörjningssäkerheten på gassidan från det kaspiska området. Sedan förs den upp genom Balkan till Centraleuropa och an knyter till den stora rangerbangården, kan man säga, för europeisk gas som ligger i utkanten av Wien. Jag vet inget om finansieringen, men det är ett viktigt projekt, och det nämns. Vad jag vet har vi inte haft någon anledning att ha någon synpunkt på detta, men jag kan väl se behovet av att öka försörjningstryggheten.

Nu är jag lite i utkanten, men inte så mycket. Vi kommer att få ett mycket stort problem i vårt närområde som inte har varit föremål för debatt, och det är att som en del av krav som ställs också från svensk sida – Miljöpartiet är säkert mycket skyldigt, och det säger jag i all vänlighet – tvingas Litauen att stänga den sista reaktorn i Ignalinaverket 2009. Det uppstår ett jättelikt svart hål i hela kraftbalansen för de länderna. Var ska de få sin ström ifrån? Alla kablar går österut. De kommer säkert att vilja att det byggs kablar genom Östersjön. Det vill de, och det förekommer sådana projekt. De vill ha vårt stöd för att bygga mycket kraftiga överföringskablar genom Östersjön för att de också ska kunna få försörjning härifrån. Man kan väl se rimligheten i detta.

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

Detta är ingenting som kommer upp på detta möte. Det kräver inget ställningstagande just nu. Men när vi hamnar i denna diskussion vill jag i alla fall nämna det.

Låt mig säga någonting om Östersjöledningen igen. Jag vet inte om nämnden var på semester i juli när beslutet fattades av den dåvarande regeringen. Det var ett ministerrådsmöte den 24 juli där man spikade listan, och det är inte bara en lista, det är en karta med de olika TEN-projekten. Det går en linje rakt igenom Östersjön som beslutades och godkändes av det ministerrådet utan att vederligen det från svensk sida sades någonting över huvud taget. Det är möjligt att det var semester eller allmän sömn. Inte vet jag, men någonting var det. Där fattades det beslutet. Det hade varit tidpunkten att framföra en svensk ståndpunkt.

Anf. 113 ULF HOLM (mp):

Det är lätt för utrikesministern att säga att det skulle ha sagts tidigare. Gör inte om det misstaget då, utrikesministern! Ta tillfället i akt nu och

säg att nu har vi en ny regering som ser med allvar på de här frågorna och uppmärksammar att det finns andra lösningar som den tidigare regeringen inte såg! Det kan inte vara helt främmande för andra stats- och regeringschefer att höra en sådan åsikt från en nyvald, nytillträdd regering. Ta tillfället i akt och gör det i så fall!

Sedan kan man diskutera kärnkraften. Jag kan bara konstatera att det är bra att den avvecklas. Det är bara synd att man inte hade stöd till förnybara energikällor som kandidatländerna kunde ansöka om och som till exempel grannländerna till EU kan ansöka om. I stället väljer man att fortsätta att satsa på kolkraft. Det är misstaget.

Anf. 114 URBAN AHLIN (s):

Jag är bara nyfiken på vad utrikesministern egentligen menar med uttalandet om EU-nämnden i juli och vad ministerrådet har gjort. Det har ju funnits TEN-projekt och listor i många år. Den här gasledningen har också varit med i många år på sådana önskelistor. Vad är slutsatsen? Är sträckningen redan klar? Är miljöprövningen redan gjord? Finns det ingenting vi kan göra när vi har åsikter om den här gasledningen? Vad är själva poängen som utrikesministern vill ge EU-nämnden?

Anf. 115 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tror att Urban Ahlin är väl medveten om poängen.

Anf. 116 URBAN AHLIN (s):

Jag börjar bli rädd för det.

Anf. 117 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Poängen är ju den att det fanns en möjlighet för Sveriges regering att framföra synpunkter på det här projektet innan det klubbades om man var mot det vad gäller det principiella. Men det föregriper inte en miljöprövning. Om det var så att Sverige ansåg att det definitivt var fel att dra en ledning genom Östersjön vill jag säga att detta har passerat genom ett antal ministerråd, senast den 24 juli, och jag tror att det var Leif Pagrotsky som var där. Jag vet inte i vilken utsträckning han drog det i EU-nämnden för jag var inte aktiv på den tiden. Jag vet inte om det inom den dåvarande regeringen eller inom det socialdemokratiska partiet fanns något engagemang över huvud taget i den här frågan. Det vet jag inte. Det var det som var min fråga. Jag noterar bara att den 24 juli spikades en karta av EU:s ministerråd med denna gasledning rakt igenom Östersjön.

Kommer TEN-frågan upp igen? Ja, det gör den sannolikt. Vi får se hur det ser ut då, men den kommer inte upp på utrikesministermötet på måndag.

Anf. 118 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Vi hade faktiskt ett samråd med dåvarande statsministern Göran Persson i juni inför EU-toppmötet där vi också tog upp de här frågorna. Där var alla partier eniga om att vi i Sverige var skeptiska till detta. Jag kan inte förklara hur den förra regeringen tänkte. Det kanske var så att man tänkte att vi skulle ta upp det längre fram, att vi

inte är emot ett TEN-projekt i sig och att det kan behövas en gasledning men att vi inte behövde ta ställning till den exakt då, utan det kan vi göra längre fram.

Jag konstaterar bara att jag är besviken på att utrikesministern pratar i dåtid och säger att det nu är för sent att göra någonting och inte ser möjligheten att vara det som statsminister Reinfeldt sade i regeringsförklaringen, nämligen aktiv i EU-frågorna och söka förändring. Det är nu på måndag du har chansen, Carl Bildt, att signalera detta till andra utrikesministrar när det gäller TEN-projekt och gasledningar.

Anf. 119 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag vet som sagt inte förhistorien. Jag konstaterade bara att Sverige inte hade någon invändning när beslutet fattades. Det var det beslut som fattades angående de olika TEN-projekten och den där listan. Jag vill bara understryka detta.

Det innebär bara ett åtagande att vi ska underlätta projektet och ha en principiellt positiv syn på det. Det är det som den tidigare regeringen har förpliktat oss till. Det har vi förpliktat oss till genom den tidigare regeringens ställningstagande. Däremot ska denna regering göra en miljöprövning av projektet. Den ska göras med den största noggrannhet. Det kan vi göra när vi har fått in ansökan, och en sådan ansökan har vi som bekant inte. Som det ser ut i dag kommer den under sommaren eller efter sommaren.

Jag vet inte exakt hur den dåvarande regeringskonstellationen eller regeringen diskuterade inför ministerrådsmötet i juli eller i vilken utsträckning man informerade EU-nämnden om TEN-projektet och gasledningen innan man gjorde det ställningstagandet.

Anf. 120 URBAN AHLIN (s):

Vi kan säkert ta reda på förhistorien, hur det har resonerats och vad som har dragits i EU-nämnden. Enligt det material som jag har fått ta del av från Regeringskansliet har det aldrig hänt tidigare att någon minister någon gång har varit emot något av de projekt som har satts upp som TEN-projekt såväl som energiprojekt eller stora infrastrukturprojekt av det skälet att man har upplevt det som en önskelista. Det har funnits idéer om hur man skulle kunna göra olika saker.

Jag reagerar mot att utrikesministern säger att vi ska underlätta för projektet. Det finns ingenting i TEN-projektet som kräver att vi ska underlätta projektet. Det handlar om att vi utan onödig tidsutdräkt ska pröva tillståndet för detta. Det handlar inte om att underlätta projektet. Jag tror att vi ska vara lite varsamma med hur vi uttrycker oss.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Vi kan naturligtvis återgå till källorna och konstatera i efterhand vad som är sagt.

Anf. 122 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag har ingen ytterligare kommentar. Jag vet som sagt inte i vilken utsträckning den dåvarande regeringen drog det i EU-nämnden eller inte. Jag var inte inblandad på den tiden.

Anf. 123 Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND:

Vi har utrett detta redan tidigare. Frågor om energinät har behandlats i EU-nämnden 2002, 2003, 2004 och 2005. Inför det möte som ägde rum den 24 juli på konkurrenskraftsrådet kom statssekreterare Kerstin Eliasson och drog forskningsfrågor. Den här frågan måste förmodligen ha tagits upp som en A-punkt. Det är möjligt att vi har fiskat upp den någonsans.

Det har funnits en allmän skepticism mot trafikdelen i TEN-projekten, men när det gäller energidelen har man alltså inte uttalat sig om olika projekt. När det gäller trafikprojekten har det varit många diskussioner om sådant som bron över Messinasundet och så vidare, men energiprojekten har inte diskuterats. Ingen minister har uttalat sig särskilt om just de här enskilda projekten som har redovisats i underlagsmaterial till nämnden. Där finns i olika formationer en nordeuropeisk gasledning på det ena eller andra sättet. Vi har alltså haft detta uppe som TEN-projekt, med vad det nu innebär.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Tack för den informationen. Detta är ingen beslutspunkt, så jag konstaterar bara att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i den här frågan.

Finns det något när det gäller A-punkterna i övrigt som vi inte har haft uppe här?

Anf. 125 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vi har dödsstraffet. Det finns ett italienskt initiativ i FN:s generalförsamling och inom EU om att under våren ta initiativ till en resolution om ett dödsstraffsmoratorium i generalförsamlingen. Vi har uttalat oss principiellt positiva till detta av lätt insedda skäl. Sedan handlar det om en avvägning av hur man ska driva frågan. Det gäller ju att nå framgång också. Jag vill bara notera detta för nämndens kännedom. Jag tror inte att det är särskilt kontroversiellt i detta sammanhang.

Anf. 126 ULF HOLM (mp):

I A-punktlisten på s. 10, punkt 13, står det om tjänstemannaföreskrifter för den europeiska *defence agency*. Där står det att beslutet är en anpassning till ändrade regler i övriga EU-institutioner.

Jag vet att vi har ändrat och uppdaterat reglerna för tjänstemän inom EU. Den punkten har vi haft.

Sedan står det att Sverige inte har några invändningar. Ändringen är tagen i EDA:s styrelse. En ytterligare ändring som rörde föräldraledighet blev i EDA:s styrelse nedröstad.

Då blir jag förvånad, för jag har fått för mig att regelverket kring tjänstemän som är anställda vid EU:s institutioner ska vara lika, och här tar sig styrelsen friheten att rösta emot något som rör föräldraledighet, även om jag inte vet vad det rör sig om i detalj. Men jag tycker att det låter lite oroväckande.

2006/07:13
19 januari

Anf. 127 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Jag är smickrad av frågan, men uppriktigt sagt: Jag känner inte till det. Men vi får väl kolla – om jag får komma undan så enkelt!

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:
Jag tror att vi blir nöjda med det!
Det finns inga ytterligare frågor om A-punkterna. Jag konstaterar då att vi har gått igenom agendan inför ministerrådet och tackar utrikesministern med medarbetare för en intressant och givande både diskussion och information. Jag får också tillönska er en trevlig helg!

Anf. 129 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Jag ska be att få tillönska ordföranden och nämnden detsamma!

Innehållsförteckning

2006/07:13

19 januari

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 6 ULF HOLM (mp).....	1
Anf. 7 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	1
Anf. 8 ULF HOLM (mp).....	2
Anf. 9 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	2
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 11 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	2
Anf. 12 KENNETH G FORSLUND (s).....	2
Anf. 13 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	2
Anf. 14 KENNETH G FORSLUND (s).....	3
Anf. 15 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	3
Anf. 16 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	3
Anf. 17 ULF HOLM (mp).....	4
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 19 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	4
Anf. 20 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	6
Anf. 21 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	6
Anf. 22 ULF HOLM (mp).....	6
Anf. 23 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	7
Anf. 24 KERSTIN LUNDGREN (c).....	8
Anf. 25 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	8
Anf. 26 ULF HOLM (mp).....	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 28 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	8
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 30 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	9
Anf. 33 URBAN AHLIN (s)	9
Anf. 34 ULF HOLM (mp).....	9
Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	10
Anf. 36 ULF HOLM (mp).....	10
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	11
Anf. 38 KARL SIGFRID (m).....	12
Anf. 39 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	12
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	12
Anf. 42 KENNETH G FORSLUND (s).....	13
Anf. 43 CARL B HAMILTON (fp)	13
Anf. 44 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	13
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 46 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	15
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 48 ULF HOLM (mp).....	15

Anf. 49	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	16
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 51	Utrikesminister CARL BILDT (m)	17
Anf. 52	KENNETH G FORSLUND (s)	17
Anf. 53	Utrikesminister CARL BILDT (m)	18
Anf. 54	HANS LINDE (v)	18
Anf. 55	URBAN AHLIN (s)	18
Anf. 56	KERSTIN LUNDGREN (c)	19
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 59	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
Anf. 60	HANS LINDE (v)	20
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 65	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 67	Utrikesminister CARL BILDT (m)	21
Anf. 68	URBAN AHLIN (s)	21
Anf. 69	Utrikesminister CARL BILDT (m)	22
Anf. 70	URBAN AHLIN (s)	22
Anf. 71	Utrikesminister CARL BILDT (m)	22
Anf. 72	URBAN AHLIN (s)	23
Anf. 73	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 74	URBAN AHLIN (s)	23
Anf. 75	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 76	URBAN AHLIN (s)	23
Anf. 77	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 78	URBAN AHLIN (s)	23
Anf. 79	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 80	URBAN AHLIN (s)	23
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 82	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 84	Utrikesminister CARL BILDT (m)	24
Anf. 85	SUSANNE EBERSTEIN (s)	24
Anf. 86	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	24
Anf. 87	KERSTIN LUNDGREN (c)	24
Anf. 88	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 89	SUSANNE EBERSTEIN (s)	26
Anf. 90	Utrikesminister CARL BILDT (m)	26
Anf. 91	HANS LINDE (v)	26
Anf. 92	URBAN AHLIN (s)	27
Anf. 93	Utrikesminister CARL BILDT (m)	27
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 95	Utrikesminister CARL BILDT (m)	28
Anf. 96	ULF HOLM (mp)	28
Anf. 97	HANS LINDE (v)	28
Anf. 98	Utrikesminister CARL BILDT (m)	29
Anf. 99	HANS LINDE (v)	29

Anf. 100	ULF HOLM (mp).....	30	2006/07:13
Anf. 101	Utrikesminister CARL BILDT (m)	30	19 januari
Anf. 102	ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 103	Utrikesminister CARL BILDT (m)	31	
Anf. 104	ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 105	Utrikesminister CARL BILDT (m)	31	
Anf. 106	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	32	
Anf. 107	ULF HOLM (mp).....	32	
Anf. 108	KERSTIN LUNDGREN (c).....	32	
Anf. 109	Utrikesminister CARL BILDT (m)	33	
Anf. 110	URBAN AHLIN (s)	34	
Anf. 111	ULF HOLM (mp).....	34	
Anf. 112	Utrikesminister CARL BILDT (m)	35	
Anf. 113	ULF HOLM (mp).....	37	
Anf. 114	URBAN AHLIN (s)	37	
Anf. 115	Utrikesminister CARL BILDT (m)	37	
Anf. 116	URBAN AHLIN (s)	37	
Anf. 117	Utrikesminister CARL BILDT (m)	37	
Anf. 118	ULF HOLM (mp).....	38	
Anf. 119	Utrikesminister CARL BILDT (m)	38	
Anf. 120	URBAN AHLIN (s)	38	
Anf. 121	ORDFÖRANDEN.....	38	
Anf. 122	Utrikesminister CARL BILDT (m)	39	
Anf. 123	Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND.....	39	
Anf. 124	ORDFÖRANDEN.....	39	
Anf. 125	Utrikesminister CARL BILDT (m)	39	
Anf. 126	ULF HOLM (mp).....	39	
Anf. 127	Utrikesminister CARL BILDT (m)	40	
Anf. 128	ORDFÖRANDEN.....	40	
Anf. 129	Utrikesminister CARL BILDT (m)	40	